

क्र.मुंमप्रविप्रा/बैठक/१९९

मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण
वांद्रे-कुली समूह, वांद्रे (पूर्व),
मुंबई - ४०० ०५९.

दिनांक : १५ ऑक्टोबर, २००७.

मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाच्या दिनांक २८ सप्टेंबर, २००७ (शुक्रवार) रोजी
झालेल्या १९९ व्या बैठकीच्या कार्यवृत्ताची प्रत सोबत पाठवित आहे.

सन्माननीय सदस्यांनी याबाबतीत काही हरकती असल्यास कृपया कळवाव्यात ही विनंती.

१५.१०.२००७
(प.ह.राऊत)
सचिव,
कार्यकारी समिती

प्रति,

सर्व सदस्य व निर्मनित

प्रत अग्रेषित :-

विधि सल्लागार, मुं.म.प्र.वि.प्रा.

प्राधिकरणाचे अधिकारी

मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाच्या ११९ व्या बैठकीचे कार्यवृत्त

दिनांक : २८ सप्टेंबर, २००७ (शुक्रवार)

वेळ : सकाळी ११.३० बाजता

सभास्थान : मा. मुख्यमंत्री यांचे समिती कक्ष,
६ वा मजला, मंत्रालय,
मुंबई -४०० ०३२.

उपस्थित सदस्य :

श्री.विलासराव देशमुख	अध्यक्ष
मा.मुख्यमंत्री	
श्री.राजेश टोपे	सदस्य
नगर विकास राज्यमंत्री	
श्री.वसंत डावखरे	सदस्य
उपसभापती, विधानपरिषद	
डॉ. (श्रीमती) शुभा राऊळ	सदस्या
मुंबईच्या महापौर	
श्री.रविंद्र वायकर	सदस्य
अध्यक्ष, स्थायी समिती	
बृहन्मुंबई महानगरपालिका	
श्री.जॉनी जोसेफ	सदस्य
मुख्य सचिव,	
महाराष्ट्र शासन	
डॉ.ज.मो.फाटक	सदस्य
महापालिका आयुक्त,	
बृहन्मुंबई महानगरपालिका	
श्री.स्वाधीन क्षत्रीय	सदस्य
प्रधान सचिव,	
गृहनिर्माण विभाग,	
महाराष्ट्र शासन	
श्री.जी.सी.गील	सदस्य
व्यवस्थापकीय संचालक, सिडको	

श्री.रत्नाकर गायकवाड
महानगर आयुक्त

सदस्य-सचिव

निमंत्रित :

श्री.जावेद दलवी
महापौर,
भिवंडी निजामपूर महानगरपालिका

श्रीमती लिलाबाई आशाण
महापौर,
उल्हासनगर महानगरपालिका

श्री.नारायण माणकर
नगराध्यक्ष,
नवधर-माणिकपूर नगरपरिषद

श्री.प्रशांत ठाकूर
नगराध्यक्ष,
पनवेल नगरपरिषद

श्री.नंदकिशोर पातकर
नगराध्यक्ष,
कुळगांव-बदलापूर नगरपरिषद

श्रीमती रेखा पट्टे
अध्यक्षा,
ठाणे जिल्हापरिषद

अँड (श्रीमती) निलिमा पाटील
अध्यक्षा,
रायगड जिल्हापरिषद

श्री.टी.सी.बेंजामिन
प्रधान सचिव,
नगर विकास विभाग

श्री.सतीश गवई
व्यवस्थापकीय संचालक,
महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ

श्री.संजय उबाले
सचिव (विशेष प्रकल्प),
सामान्य प्रशासन विभाग,
महाराष्ट्र शासन

बैठकीच्या सुरुवातीस, प्राधिकरणाने श्री.रामराव आदिक, महाराष्ट्र राज्याचे मार्जी उपमुख्यमंत्री व नगर विकास मंत्री यांच्या दिनांक ३० ऑगस्ट, २००७ रोजी झालेल्या दुःखद निधनाबद्दल तसेच महाराष्ट्र शासनाचे मार्जी मुख्य सचिव श्री.जे.बी.डिसूझा यांच्या दिनांक २ सप्टेंबर, २००७ रोजी झालेल्या दुःखद निधनाबद्दल शोक व्यक्त केला व सदस्यांनी एक मिनीट स्तब्ध उभे राहून त्यांना श्रद्धांजली वाहिली. त्यानंतर, श्री.रामराव आदिक व श्री.जे.बी.डिसूझा यांच्या निधनाबद्दलच्या शोक ठरावांस (जोडपत्र - १ व २) प्राधिकरणाने मंजूरी दिली.

त्यानंतर, मा.अध्यक्ष यांनी श्री. जॉनी जोसेफ, शासनाचे मुख्य सचिव; डॉ.ज.मो.फाटक, महापालिका आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका; श्री.जी.एस.गील, व्यवस्थापकीय संचालक, सिडको व श्री.रत्नाकर गायकवाड, महानगर आयुक्त व प्राधिकरणाचे सदस्य-सचिव यांचे प्राधिकरणाचे नवीन पदाधिष्ठित सदस्य म्हणून स्वागत केले.

त्यानंतर, मा.अध्यक्ष यांनी श्री.जावेद दळवी, महापौर, भिवंडी-निजामपूर महानगरपालिका; श्री.नरेंद्र मेहता, महापौर, मिरा-भाईंदर महानगरपालिका; श्रीमती लिलाबाई आशाण, महापौर, उल्हासनगर महानगरपालिका; श्री.नारायण माणकर, नगराध्यक्ष, नवघर-माणिकपूर नगरपरिषद; श्री.प्रशांत ठाकूर, नगराध्यक्ष, पनवेल नगरपरिषद; श्री.नंदकिशोर पातकर, नगराध्यक्ष, कुळगांव-बदलापूर नगरपरिषद; श्रीमती रेखा पट्टे, अध्यक्षा, ठाणे जिल्हा परिषद व श्रीमती निलिमा पाटील, अध्यक्षा, रायगड जिल्हा परिषद हे पदसिद्ध “स्थायी निमंत्रित” म्हणून प्राधिकरणाच्या बैठकीस प्रथमच उपस्थित रहात असल्याने त्यांचे स्वागत केले.

त्यानंतर, मा.अध्यक्ष यांनी शासनाचे मार्जी मुख्य सचिव, डॉ.डी.के.शंकरन, मार्जी महापालिका आयुक्त श्री.जॉनी जोसेफ तसेच सिडकोचे मार्जी व्यवस्थापकीय संचालक श्री.एन.रामराव यांनी प्राधिकरणाचे सदस्य म्हणून बजावलेल्या बहुमोल सेवेचा गौरवपूर्ण उल्लेख

केला. तसेच श्री.राजन विचारे, महापौर, ठाणे महानगरपालिका; श्री.पुंडलिक म्हात्रे, महापौर, कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका; श्रीमती मनिषा भोईर, महापौर, नवी मुंबई महानगरपालिका; श्री.गुलाबराव करंजुले, नगराध्यक्ष, अंबरनाथ नगरपरिषद; श्री.उमेश नाईक, नगराध्यक्ष, नालासोपारा नगरपरिषद; श्रीमती कांता पाटील, नगराध्यक्षा, विरार नगरपरिषद; श्री.काशिनाथ पाटील, माजी अध्यक्ष, ठाणे जिल्हा परिषद तसेच श्री.बाळाराम पाटील, माजी अध्यक्ष, रायगड जिल्हा परिषद यांनी प्राधिकरणाचे “स्थायी निमंत्रित” म्हणून बजावलेल्या बहुमोल सेवेचाही गौरवपूर्ण उल्लेख केला.

त्यानंतर, मा.अध्यक्ष यांनी प्राधिकरणाचे माजी महानगर आयुक्त डॉ.टी.चंद्रशेखर यांनी प्राधिकरणाचे सदस्य-सचिव म्हणून बजावलेल्या बहुमोल सेवेबद्दलही गौरवपूर्ण उल्लेख केला व त्यानंतर डॉ.टी.चंद्रशेखर यांच्या सेवेची नोंद करणारा ठराव (जोडपत्र-३) प्राधिकरणाने मंजूर केला.

त्यानंतर विषय पत्रिकेवरील बाबी विचारार्थ घेण्यात आल्या.

**बाब क्र.१ : दिनांक १३ मार्च, २००७ रोजी झालेल्या प्राधिकरणाच्या
मार्गीत (११८ व्या) बैठकीचे कार्यवृत्त कायम करणे.**

१.१ मा.अध्यक्षांच्या परवानगीने चर्चा केलेले इतर विषय याबाबतच्या कार्यवृत्तातील उपपरिच्छेद (३) संबंधी श्री.रविंद्र वायकर, अध्यक्ष, स्थायी समिती, बृहन्मुंबई महानगरपालिका यांनी असे सांगितले की, प्राधिकरणाच्या मार्गील बैठकीमध्ये, सध्या प्राधिकरणाने प्रतिनियुक्तीवर घेतलेले अधिकारी/कर्मचारी यांना बृहन्मुंबई महानगरपालिकेकडे परत पाठविण्यास मा.अध्यक्षांनी मान्यता दिली होती. तथापि, यासंबंधीच्या कार्यवृत्तामध्ये असे नमूद केले आहे की, महापालिका आयुक्त आणि महानगर आयुक्त यांनी यासंबंधी चर्चा करावी अशी मा.अध्यक्षांनी सूचना केली. म्हणून कार्यवृत्तातील सदर वाक्य सुधारीत करून “या सूचनेस मा.अध्यक्षांनी मान्यता दिली” असे कार्यवृत्तात नमूद करावे.

या सुधारणेस मा.अध्यक्षांनी मान्यता दिली.

१.२ वरील सुधारणेसह कार्यवृत्त कायम करण्यात आले.

बाब झ.२ : दिनांक १३ मार्च, २००७ रोजी झालेल्या प्राधिकरणाच्या
मागील (११८ व्या) बैठकीच्या कार्यवृत्तावरील कार्यवाही अहवाल.

२.९ कार्यवृत्तावरील कार्यवाही अहवालासंबंधात खालीलप्रमाणे चर्चा झाली :-

बाब झ.३ : बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या ३अ मुंबई पाणी पुरवठा प्रकल्पासाठी कर्ज देण्यात संजूर केलेल्या अंमलबजावणी कालावधीत मुदतवाढ देणे.

यासंबंधात महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, प्राधिकरणाच्या मागील ११८ व्या बैठकीत मंजूरी दिल्यानुसार बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या ३अ मुंबई पाणी पुरवठा प्रकल्पावरील कर्ज वितरणासाठी ग्राह्य खर्चाला मार्च, २००७ अखेरपर्यंत मुदतवाढ देण्यात आली आहे. मात्र बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने प्रकल्पाच्या काही मंजूर कामांवर जास्त खर्च केला आहे तर काही कामांवर कमी खर्च झाला आहे. त्यामुळे संपूर्ण कर्ज रक्कम वितरीत झाली नाही. यासंबंधी डॉ.ज.मो.फाटक, महापालिका आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका यांनी असे स्पष्ट केले की मंजूर कामांची पुढील टप्प्यातील कामे हाती घेतल्यामुळे अशा कामांवर विहित मुदतीत अतिरिक्त खर्च झाला आहे व असा खर्च कर्ज वितरणासाठी ग्राह्य धरावा अशी त्यांनी विनंती केली. प्राधिकरणाने या विनंतीस मान्यता देऊन उर्वरीत कर्ज रक्कम वितरीत करण्याची सूचना दिली.

बाब झ.७ : थांडे-कूला संकुलातील "जी" ब्लॉकमधील घाणिज्य वापरासाठी अनुज्ञेय चटई क्षेत्र निर्देशांक २.०० ऐवजी ४.०० इतका अनुज्ञेय करण्याबाबत.

मा.अध्यक्षांनी असे सांगितले की, अशाप्रकारच्या फेरबदलाची प्रक्रिया पूर्ण झाल्यानंतर काही व्यक्ती (Activists) न्यायालयात जाऊन संपूर्ण फेरबदलाच्या प्रक्रियेस स्थगिती मिळवितात. त्यामुळे फेरबदलासंबंधी पुढील कार्यवाही करता येत नाही. म्हणून अशाप्रकारच्या प्रस्तावित फेरबदलासंबंधी जनतेकडून प्राप्त झालेल्या सूचना व हरकतीवरील सुनावणीमध्ये अशा अँकटीव्हीस्टना बोलाविण्यात यावे.

यासंबंधात श्री.मिलींद मैसकर, सह महानगर आयुक्त व प्रकल्प संचालक, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण यांनी असे सांगितले की, फेरबदलासंबंधात प्राप्त

झालेल्या सूचना व हरकतीवरील मागील सुनावणीच्यावेळी बहुतांश अँकटीक्षीस्ट उपस्थित होते.

महानगर आयुक्त यांनी अशी माहिती दिली की, संपूर्ण मुंबई महानगर प्रदेशासाठी एकच विकास नियंत्रण नियमावली असावी असा प्रस्ताव प्राधिकरणाकडून तयार करण्यात येत आहे.

बाब झ.१० : वांद्रे-कुर्ला संकुलातील "जी" लॉकमधील संमेलन व प्रदर्शन व चाणिज्य संकुलासाठी सी-६४ या भूखंडावर अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्र मे.रितायन्त इंडस्ट्रीज यांना निर्धारीत भावाने वाटप करणेवाबत.

यासंबंधात महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, वांद्रे-कुर्ला संकुलामध्ये संमेलन व प्रदर्शन केंद्र विकसित करण्यासंदर्भात यापूर्वी सन २००३-०४ दरम्यान मागविलेल्या निविदांमधील अयशस्वी निविदाकार श्री.रामचंद्र भत्ताड यांनी सर्वोच्च न्यायालयात रिट अर्ज दाखल केला होता. या रिट अर्जावरील सुनावणीच्यावेळी श्री.भत्ताड यांनी संमेलन केंद्राच्या भूखंडाप्रित्यर्थ प्राधिकरणास नव्या निविदेनुसार देय ठराविक अधिमूल्यापेक्षा जास्त अधिमूल्य भरून भूखंडाचे वाटप स्विकारण्याची तयारी दर्शविली. सर्वोच्च न्यायालयाने या देकाराचा प्राधिकरण किंवा कार्यकारी समिती विचार करु शकेल असे मत व्यक्त केले. तथापि, प्राधिकरणाने नव्याने मागविलेले देकार हे दोन अविभक्त (Inseparable) भागांकरीता होते व वादीने त्यापैकी एका भागासाठी ठराविक दराएवजी वाढीव दराचा देकार तोही सर्वोच्च न्यायालयातील सुनावणी दरम्यान दिला होता, त्यामुळे अशा देकाराचा विचारही करणे अनुज्ञेय नसल्याने प्राधिकरणाने केवळ त्याची नोंद घेऊन तो नाकारणे उचित ठरेल असे प्राधिकरणाच्या विधि सल्लागारांचे मत प्राप्त झाले आहे.

पटल बाब झ.१ : वांद्रे-वरळी सागरी मार्ग प्रकल्पासाठी महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळास रु.१५० कोटींचे कर्ज सहाय्य देणे.

यासंबंधात महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, वांद्रे-वरळी सागरी मार्ग प्रकल्पासाठी महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळास कर्ज सहाय्य मंजूर करताना

प्राधिकरणाने प्रकल्पाच्या सर्व महसूलावर या प्रकल्पासाठी कर्ज देणा-या इतर संस्थांच्या बरोबरीने (pari passu) प्राधिकरणाचा हक्क (charge) असेल अशी अट मंजूर केली होती. परंतु त्यानंतर दिनांक १४, मे, २००७ रोजी प्रधान सचिव (वित्त) यांनी उपाध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ व महानगर आयुक्त यांच्या सोबत केलेल्या बैठकीत प्राधिकरणाचा हक्क (charge) बरोबरीचा (pari passu) न करता दुस्यम (second) असावा असे ठरले. त्यानुसार महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाबरोबर दिनांक १५ मे, २००७ रोजी कर्ज करार करण्यात आला असून उर्वरीत रु.१०० कोटी कर्जाची रक्कम वितरीत करण्यात आली आहे.

२.२ त्यानंतर, कार्यवाही अहवालाची नोंद प्राधिकरणाने घेतली.

बाब क्र.३ : नरिमन पॉर्ट येथील बहुमजली वाहनतळाच्या इमारतीमधील फुडकोर्ट हे भाडेपट्ट्याने वाटप करण्याबाबत.

३.९ या प्रस्तावाबाबत माहिती देताना महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, महाराष्ट्र शासनाने बँकबे रिक्लमेशन क्षेत्रातील भूखंड क्र.२४०-२४०ए हा मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणास ९९ वर्षाकरीता बहुमजली वाहनतळासह वाणिज्य वापराची इमारत बांधण्यासाठी भाडेपट्ट्याने दिला आहे. सन १९९७ मध्ये सदर भूखंडाच्या विकसनासाठी निविदा मागविल्या असता प्राधिकरणाने मे.लार्सन अॅन्ड ट्रुब्रो क्रॉस रोड यांची निविदा स्विकारून त्यांच्याबरोबर जानेवारी, २००९ रोजी पोटभाडेपट्टा करार केला. सदर पोटभाडेपट्टा करारानुसार बांधलेल्या इमारतीमधील एकूण ६४०२.५४० चौ.मी. वाणिज्य क्षेत्रापैकी २००३.८८० चौ.मी. क्षेत्र मे.लार्सन अॅन्ड ट्रुब्रो क्रॉस रोड प्राधिकरणाच्या ताब्यात विनामूल्य देण्यास तयार आहे. या क्षेत्रापैकी तळमजल्यावरील ११ दुकाने व पहिल्या मजल्यावरील फूडकोर्टचे एकूण क्षेत्र मिळून १७४७.१७३ चौ.मी. क्षेत्रफलाचे फूडकोर्ट वापरण्यासाठी व चालविण्यासाठी १० वर्षाच्या भाडेपट्ट्यावर देण्याकरीता निविदा मागविण्यात आल्या होत्या. मे.झंकार बँक्वेट्स, एशियाड टॉवर या त्यावेळच्या सर्वोच्च निविदाकारास फूडकोर्टची जागा वाटप करण्याच्या प्रस्तावास दिनांक २८ सप्टेंबर, २००६ रोजी झालेल्या ११७ व्या बैठकीमध्ये प्राधिकरणाने मान्यता दिली

होती. तथापि, देकार पत्र दिल्यानंतर मे.झंकार बँक्चेट्स, एशियाड टॉवर यांनी काहीच प्रतिसाद न दिल्याने त्यांची अनामत रक्कम जप्त केली व प्राधिकरणाने वर्तमानपत्रात जाहिरात देऊन पुन्हा निविदा मागविल्या. एकूण ५ कोरे निविदा संच विकले गेले. तथापि, विहीत कालावधीमध्ये ३ निविदा प्राप्त झाल्या. प्राप्त निविदांपैकी "ब्लू फूडस् प्रायव्हेट लिमिटेड, मुंबई" यांचा रु.१७,९९,०००/- इतक्या मासिक भाडयाचा देकार सर्वोच्च आहे. निविदेतील अटीनुसार, या मासिक भाडयामध्ये भाडेपट्टा करार केल्याच्या दुस-या वर्षांपासून प्रतिवर्षी ५% या चक्रवाढ दराने दरवाढ करावयाची आहे. "ब्लू फूडस् प्रायव्हेट लिमिटेड, मुंबई" यांनी निविदेतील सर्व अटी व शर्तींची पूर्तता केली असल्यामुळे सदर निविदाकार पात्र असून त्यांचा सर्वोच्च देकार स्विकारण्यात यावा अशी मूल्यांकन समितीने शिफारस केली आहे. त्यानुसार, "ब्लू फूडस् प्रायव्हेट लिमिटेड, मुंबई" यांची सर्वोच्च निविदा स्विकारण्याचा प्रस्ताव प्राधिकरणाच्या मान्यतेसाठी सादर करण्यात आला आहे.

३.२ त्यानंतर, बाब टिप्पणीतील प्रस्तावास मान्यता देऊन प्राधिकरणाने पुढील ठराव मंजूर केला :—

ठराव झ. १११२ :

“असा ठराव करण्यात येत आहे व्ही, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम ३ चे उपकलम (२) अन्यये प्राप्त झालेल्या अधिकारांचा आणि याबाबत त्यास सहाय्यभूत होणा-या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करून, प्राधिकरण याद्वारे नरिमन पॉर्टफोलिओ वाहनतळाच्या इमारतीमधील १७४७.१७३ चौ.मी. बांधकाम क्षेत्रफळाच्या फूडकोर्टच्या जागेसाठी पुन्हा निविदा मागविल्या असता प्राप्त झालेली रु.१७,९९,०००/- इतक्या मासिक भाडयाची सर्वोच्च निविदा ज्यानुसार सदर भाडयामध्ये भाडेपट्टा करार केल्याच्या दुस-या वर्षांपासून प्रतिवर्षी ५% या चक्रवाढ दराने (compounded @ 5% annually) दरवाढ करावयाची आहे, अशी निविदा स्विकारून सदर फूडकोर्टची जागा १० वर्षांच्या भाडेपट्ट्याने “ब्लू फूडस् प्रायव्हेट लिमिटेड, मुंबई” या सर्वोच्च निविदाकारास, निविदेमध्ये नमूद केलेल्या अटी व शर्तींसह, वाटप करण्यास मान्यता देत आहे.

“असाही ठराव करण्यात येत आहे की, वरील ठरावाची अंमलबजावणी करण्यासंबंधी आवश्यक ती पुढील सर्व कार्यवाही करण्यास महानगर आयुक्त यांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यात येत आहे.”

बाब झ.४ : नरिमन पॉइंट येथील बहुमजली वाहनतळाच्या इमारतीमधील प्राधिकरणाच्या मालकीची २५० वाहनांची जागा लायसेन्स तत्वावर चालविण्याकरीता वाटप करण्याबाबत.

४.१ या प्रस्तावाबाबत माहिती देताना महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, नरिमन पॉइंट येथील बहुमजली वाहनतळ आणि वाणिज्य इमारतीमधील प्राधिकरणाच्या हिस्स्याच्या २५० वाहनतळाच्या जागेसह एकूण ५०० वाहनतळाच्या जागेचे व्यवस्थापन मे.एल अँड टी क्रॉसरोड व मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण यांनी संयुक्तरित्या करून सदर वाहनतळ चालविण्याबाबत मे.एल अँड टी क्रॉसरोड यांनी सादर केलेल्या प्रस्तावास दिनांक १९ नोव्हेंबर, २००४ रोजी झालेल्या १९२व्या बैठकीत प्राधिकरणाने मान्यता दिली. त्यानुसार, मे.एल अँड टी क्रॉसरोड यांनी वाहनतळाची व्यवस्था दिनांक ९ फेब्रुवारी, २००५ पासून सुरु केली व सदर व्यवस्थेचा २ वर्षाचा कालावधी दिनांक ३१ जानेवारी, २००७ रोजी संपला. तथापि, बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या निवडणूकीसाठी आचारसंहिता लागू झाल्यामुळे नव्याने निविदा मागविण्याची प्रक्रिया पुढे ढकलण्यात आली. निविदेची प्रक्रिया पूर्ण होऊन नवीन व्यवस्था निश्चित होईपर्यंत प्राधिकरणाच्या हिस्स्याच्या २५० वाहनतळाच्या जागेचे व्यवस्थापन मे.एल अँड टी क्रॉसरोड यांचेद्वारा पूर्वी ठरविलेल्या व्यवस्थेनुसार दिनांक ३० एप्रिल, २००७ पर्यंत व त्यासंतर या संदर्भात मागविलेल्या निविदेबाबत प्राधिकरणाचा निर्णय होईपर्यंत दरमहा रु.२,९९,०००/- या निविदेतील प्राप्त झालेल्या सर्वोच्च दराने पुढे चालू ठेवण्यात आले. आता या व्यवस्थेस कार्योत्तर मान्यता घावी अशी प्राधिकरणास विनंती करण्यात आली आहे.

४.२ महानगर आयुक्त यांनी पुढे असेही सांगितले की, प्राधिकरणाच्या मालकीची २५० वाहनतळाची जागा लायसेन्स तत्वावर ९ वर्षाच्या कालावधीसाठी चालविण्यासाठी फेब्रुवारी,

२००७ मध्ये निविदा मार्गविण्यात आल्या. एकूण ९ कोरे निविदा संच विकले गेले. विहित कालावधीमध्ये ६ निविदा प्राप्त झाल्या. या निविदांचे मूल्यांकन करुन मूल्यांकन समितीने शिफारस केल्याप्रमाणे मे.एल अँड टी क्रॉसरोड प्रा.लि. यांची रु.२,९९,०००/- इतक्या मासिक भाड्याची निविदा स्विकारण्याचा प्रस्ताव प्राधिकरणाच्या मान्यतेसाठी सादर करण्यात आला आहे.

४.३ त्यानंतर, बाब टिप्पणीतील प्रस्तावास मान्यता देऊन प्राधिकरणाने पुढील ठराव मंजूर केला :—

ठराव रु. ९९३ :

“असा ठराव करण्यात येत आहे की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम ३ चे उपकलम (२) अन्वये प्राप्त झालेल्या अधिकारांचा आणि याबाबत त्यास सहाय्यभूत होणा-या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करुन, प्राधिकरण याद्वारे नरिमन पॉर्ट येथील बहुमजली वाहनतळाच्या इमारतीमधील प्राधिकरणाच्या मालकीच्या २५० वाहनतळाच्या जागेसाठी प्राप्त झालेली रु.२,९९,०००/- इतक्या मासिक भाड्याची सर्वोच्च निविदा स्विकारुन सदर वाहनतळाची जागा एका वर्षाच्या कालावधीसाठी लायसेन्स तत्वावर चालविण्याकरीता “एल अँड टी क्रॉसरोड प्रा. लि.” या सर्वोच्च पात्र निविदाकारास निविदेमध्ये नमूद केलेल्या अटी व शर्तीसह वाटप करण्यास मान्यता देत आहे.

“असाही ठराव करण्यात येत आहे की, नरिमन पॉर्ट येथील बहुमजली वाहनतळाच्या इमारतीमधील प्राधिकरणाच्या मालकीच्या २५० वाहनतळाच्या जागेची व्यवस्था “एल अँड टी क्रॉसरोड प्रा.लि.” यांनी दिनांक ९, फेब्रुवारी, २००७ ते दिनांक ३० एप्रिल, २००७ पर्यंत पूर्वी ठरलेल्या व्यवस्थेनुसार चालविण्यास व त्यानंतर दरमहा रु.२,९९,०००/- या निविदेद्वारे प्राप्त झालेल्या सर्वोच्च दराने पुढे चालविण्यास प्राधिकरण याद्वारे कार्योत्तर मान्यता देत आहे.

“आणखी असा ठराव करण्यात येत आहे की, वरील ठरावाची अंमलबजावणी करण्यासंबंधी आवश्यक ती पुढील सर्व कार्यवाही करण्यास महानगर आयुक्त यांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यात येत आहे.”

बाब क्र.५ : जमीन मालक / विकासक यांनी विकसीत करावयाच्या जमिनीच्या भाडेपट्टा अधिमूल्यामध्ये वाढ करण्यासाठी ओशिवरे जिल्हा केंद्राच्या नियोजन प्रस्तावांमध्ये फेरवदल.

५.१ या प्रस्तावाबाबत माहिती देताना महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, राज्य शासनाने ओशिवरे जिल्हा केंद्रासाठी विशेष नियोजन प्राधिकरण म्हणून या प्राधिकरणाची नियुक्ती केली आहे. आशिवरे जिल्हा केंद्रासाठी शासनाने मान्यता दिलेल्या योजनेनुसार, जमीनमालकाच्या संपतीने आणि रु.१/- या नाममात्र भरपाईने या जिल्हा केंद्रातील जमीन प्राधिकरण संपादित करते. त्यानंतर ही संपादित केलेली जमीन त्याच जमीनमालकास ६० वर्षांच्या कालावधीसाठी भाडेपट्टा अधिमूल्य आकारुन प्राधिकरणाच्या नियोजन प्रस्तावानुसार विकासाची कामे करण्यासाठी भाडेपट्ट्याने परत दिली जाते. जमीनमालकाला स्वतःच्या खर्चने जमिनीवरील मूलभूत सोरींची कामे करणे आवश्यक आहे. तथापि, जमिनीबाहेरील मूलभूत सोरींची विकास कामे उदा. नियोजित रस्त्यांची बांधकामे, पावसाचे पाणी वाहून नेणारी गटारे, लहान पूलांची बांधकामे, नाल्याचा प्रवाहमार्ग इत्यादी कामे तसेच ओशिवरे जिल्हा केंद्राच्या विकासाशी संबंधीत असलेली इतर कामे करण्याची जबाबदारी प्राधिकरणाची आहे. ओशिवरे जिल्हा केंद्रातून जमा होणा-या भाडेपट्टा अधिमूल्यातून प्राधिकरणातर्फे ही विविध विकास कामे करण्यात येतात. सन १९९६ च्या घाऊक बाजारभावाच्या निर्देशांकाच्या आधारे जमिनीच्या वापरानुसार भाडेपट्टा अधिमूल्याच्या दरामध्ये ५०% इतकी वाढ करण्याच्या प्रस्तावास दिनांक ३० मे, १९९६ रोजी झालेल्या ८३ च्या बैठकीमध्ये प्राधिकरणाने मान्यता दिली व त्यानंतर सदर वाढीव दर शासनाने दिनांक १२ मार्च, १९९७ च्या अधिसूचनेद्वारे मंजूर केले. महानगर आयुक्त यांनी असेही सांगितले की, सन १९९७ ते २००७ या १० वर्षांच्या कालावधीमध्ये ओशिवरे जिल्हा केंद्रामधील

जमिनीच्या किंमतीत मोठ्या प्रमाणात वाढ झालेली आहे. तसेच मूलभूत सोरींच्या विकासामुळे येथील किंमतीमध्ये आणखी वाढ होण्याची शक्यता आहे. ओशिवरे जिल्हा केंद्रात मूलभूत सोयी निर्माण करण्यासाठी प्राधिकरणाने करावयाच्या कामांसाठी पुढील ५ वर्षांकरीता सुमारे रु.१५ कोटी इतका खर्च अपेक्षित आहे. तथापि, भाडेपट्टा अधिमूल्याच्या विघ्मान दराने प्रतिवर्षी खर्चाच्या ७.५% इतकीच रक्कम जमा होईल. विकास कामांना लागणा-या खर्चाच्या तुलनेत ही रक्कम खूपच कमी असल्यामुळे भाडेपट्टा अधिमूल्याच्या दरामध्ये वाढ करण्याचा प्रस्ताव प्राधिकरणाच्या मान्यतेसाठी सादर करण्यात आला आहे. या प्रस्तावानुसार नवीन दर राज्य शासनाने प्रसिद्ध केलेल्या स्टॅप ड्युटी रेडी रेकनर मध्ये नमूद केलेल्या वाणिज्यिक, कार्यालये, दुकाने, औद्योगिक, रहिवासी इत्यादी वापरासाठी त्या वर्षाच्या दराच्या ५०% इतका राहील. महानगर आयुक्त यांनी पुढे असेही सांगितले की, तत्कालीन भाडेपट्टा अधिमूल्याच्या दरातील वाढीचा प्रस्ताव मंजूर करताना राज्य शासनाने दिनांक १२ मार्च, १९९७ च्या अधिसूचनेद्वारे असे आदेश दिले आहेत की, यापुढे प्राधिकरणास भाडेपट्टा अधिमूल्याच्या दरात वाढ करताना महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगर रचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम ३७ मध्ये दिलेले सोपस्कार पूर्ण करण्याची आवश्यकता नाही, मात्र सुधारीत दरास शासनाची मंजूरी घेणे आवश्यक राहील. सदर सुधारीत दर या बैठकीच्या दिनांकापासून लागू होतील.

५.२ त्यानंतर बाब टिप्पणीतील प्रस्तावास मान्यता देऊन प्राधिकरणाने पुढील ठराव मंजूर केला :-

ठराव द्र. १११४ :

“असा ठराव करण्यात येत आहे की, महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगर रचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम ४०(१) (सी) अन्वये ओशिवरे जिल्हा केंद्रासाठी विशेष नियोजन प्राधिकरण म्हणून नियुक्ती झाल्यानंतर, महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगर रचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम ४० (३) तसेच कलम ३७ (१) अन्वये प्राप्त झालेल्या अधिकारांचा आणि याबाबत त्यास सहाय्यभूत होणा-या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करून, प्राधिकरण याद्वारे ओशिवरे जिल्हा केंद्राच्या मंजूर नियोजन प्रस्तावामधील परिच्छेद ६.५.३ मध्ये दिलेल्या भाडेपट्टा अधिमूल्याच्या

दरामध्ये अंशतः बदल करुन खालील तक्त्यामधील रकाना (४) मध्ये नमूद केलेली भाडेपट्टा अधिमूल्यातील वाढ (नवीन दर) कार्यान्वित करण्यास मान्यता देत आहे :-

अ.क्र.	झोन	जुने दर (रु./प्रती FSI चौ.मी.)	प्रस्तावित दर (रु./प्रती FSI चौ.मी.)
(१)	(२)	(३)	(४)
१.	वाणिज्यिक (एकात्मिक विकास) झोन	रु.११५०.००	महाराष्ट्र शासनाने प्रसिद्ध केलेल्या स्टॅप डयुटी रेडी रेकनरमध्ये वाणिज्यिक / रहिवासी / कार्यालये/ दुकाने, औद्योगिककरीता नमूद केलेल्या दराच्या ५०% दर
२.	वाणिज्यिक (रुपांतर) झोन		
३.	निवासी झोन	रु.७५०.००	
४.	निवासी व दुकाने झोन		
५.	मिश्र भूमी उपयोगिता झोन		
६.	सामाजिक व सांस्कृतिक सुविधा झोन	रु.४५०.००	महाराष्ट्र शासनाने प्रसिद्ध केलेल्या स्टॅप डयुटी रेडी रेकनरमध्ये नमूद केलेल्या रहिवासीकरीता नमूद केलेल्या दराच्या ५०% दर
७.	सार्वजनिक व वापर सेवा झोन		

“असाही ठराव करण्यात येत आहे की, शासनाच्या दिनांक १२ मार्च, १९९७ रोजीच्या अधिसूचनेमध्ये नमूद केल्याप्रमाणे सदर फेरबदलाचा प्रस्ताव शासनाच्या मंजूरीकरीता पाठविण्यास महानगर आयुक्त यांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यात येत आहे.”

बाब क्र.६ : वांद्रे-कुर्ला संकुलातील "एफ" ब्लॉकमधील "स्टेडियम आणि मोकळी जागा" या आरक्षणामधून सुमारे १ हेक्टर क्षेत्राच्या भूखंडाचा जमीन वापर शासनाच्या निर्देशान्वये "संस्थात्मक प्रयोजनार्थ" असा फेरबदल करण्याबाबत.

६.१ या प्रस्तावाबाबत माहिती देताना महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, वांद्रे-कुर्ला संकुलातील "एफ" ब्लॉकच्या मंजूर आराखड्यामधील "स्टेडियम आणि मोकळी जागा" या सुमारे ४.४६ हेक्टर क्षेत्राच्या आरक्षणामधून सुमारे १ हेक्टर क्षेत्राच्या भूखंडाचा जमीन वापर "संस्थात्मक प्रयोजनार्थ" असा बदलण्याची प्रक्रिया सुरु करण्यास दिनांक १९ नोव्हेंबर, २००४ रोजी झालेल्या १९२ व्या बैठकीत प्राधिकरणाने मान्यता दिली होती. त्याप्रमाणे विहित पद्धतीनुसार जनतेकडून सूचना व हरकती मागविण्यात आल्या. परंतु विहित कालावधीत एकही सूचना व हरकत प्राप्त झाली नाही. दरम्यान दिनांक १६ एप्रिल, २००५ च्या शुद्धीपत्रानुसार

शासनाने असे निदेश दिले की, "संस्थात्मक प्रयोजनार्थ" असा बदल करावयाचे सदर क्षेत्र ९ हेक्टर ऐवजी ०.४ हेक्टर असे वाचावे. दिनांक १९ एप्रिल, २००५ रोजी झालेल्या ११३ व्या बैठकीत प्राधिकरणाने सुमारे ९ हेक्टर ऐवजी सुमारे ०.४ हेक्टर क्षेत्र "संस्थात्मक प्रयोजनार्थ" असे बदलण्यास व अशा फेरबदलाचा प्रस्ताव शासनास पाठविण्यास मान्यता दिली. त्यानंतर दिनांक २२ मार्च, २००७ च्या शुधीपत्राद्वारे शासनाने असे निदेश दिले की, "संस्थात्मक प्रयोजनार्थ" असे बदल करावयाचे क्षेत्र हे सुमारे ०.४ हेक्टर ऐवजी सुमारे ९ हेक्टर असे असावे. त्यानंतर शासनाने प्राधिकरणास असे कळविले की, अशा फेरबदलाच्या प्रस्तावास प्राधिकरणाची मान्यता घेऊन त्यानंतर फेरबदलाचा प्रस्ताव शासनाच्या मंजूरीसाठी सादर करावा. त्यानुसार "संस्थात्मक प्रयोजनार्थ" असा फेरबदल करावयाच्या क्षेत्रात सुमारे ०.४ हेक्टर ऐवजी सुमारे ९ हेक्टर असा बदल करण्याचा प्रस्ताव प्राधिकरणाच्या मान्यतेसाठी सादर करण्यात आला आहे. महानगर आयुक्त यांनी असेही सांगितले की, सदर फेरबदलाच्या संदर्भात महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगर रचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम ३७(१) नुसार सूचना व हरकती मागविण्याची प्रक्रिया यापूर्वीच पूर्ण झाली असल्याने ती पुन्हा करावयाची आवश्यकता नाही.

६.२ त्यानंतर, बाब टिप्पणीतील प्रस्तावास प्राधिकरणाने मान्यता दिली. प्राधिकरणाने असेही ठरविले की, ४.४६ हेक्टर क्षेत्राच्या आरक्षणामधून सुमारे ९ हेक्टर क्षेत्राच्या भूखंडाचा जमीन वापर "संस्थात्मक प्रयोजनार्थ" असा बदलल्यानंतर उर्वरीत सुमारे ३.४६ हेक्टर क्षेत्रापैकी किती क्षेत्र स्टेडियमसाठी आरक्षित असेल व किती क्षेत्रात मोकळी जागा उपलब्ध असेल यासंबंधीची माहिती प्राधिकरणास घावी. उर्वरीत मोकळ्या जागेच्या उपलब्धतेसंबंधीही प्राधिकरणास माहिती घावी.

६.३ त्यानंतर, प्राधिकरणाने पुढील ठराव मंजूर केला :—

ठराव क्र. १११५ :

"असा ठराव करण्यात येत आहे की, प्राधिकरण याद्वारे वांगे-कुर्ला संकुलातील "एफ" ब्लॉकच्या मान्यताप्राप्त आराखडयामधील "स्टेडियम आणि मोकळी जागा" या सुमारे

४.४६ हेक्टर क्षेत्राच्या आरक्षणामधून सुमारे १ हेक्टर क्षेत्राच्या भूखंडाचा जर्मीन वापर "संस्थात्मक प्रयोजनार्थ" असा बदलण्याचा प्रस्ताव, त्याबाबतचे महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगर रचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम ३७(१) नुसार आवश्यक ते सोपस्कार आधी पूर्ण करण्यात आल्यामुळे आता त्यास शासनाची पुढील योग्य ती मंजूरी मिळविण्यासाठी पाठविण्यास मान्यता देत आहे.

“असाही ठराव करण्यात येत आहे की, या संबंधात योग्य ती पुढील सर्व कार्यवाही करण्यास महानगर आयुक्त यांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यात येत आहे.”

बाब झ.७ : **प्राधिकरणाकडील असलेल्या अतिरिक्त निधीचा गुंतवणूक अहवाल**
दिनांक १ मार्च, २००७ ते ३१ जुलै, २००७.

दिनांक १ मार्च, २००७ ते ३१ जुलै, २००७ या कालावधीत केलेल्या गुंतवणूकीच्या अहवालाची नोंद प्राधिकरणाने घेतली.

बाब झ.८ : **मुंबई महानगर प्रदेश - पर्यावरण सुधारणा व मुंबई महानगर प्रदेश - वास्तुवारसा संरक्षण संस्थांच्या वार्षिक अहवालांचे सादरीकरण.**

महानगर आयुक्त यांनी मुंबई महानगर प्रदेश - पर्यावरण सुधारणा संस्था व मुंबई महानगर प्रदेश - वास्तुवारसा संरक्षण संस्था यांचे सन २००३-०४, सन २००४-०५ आणि सन २००५-०६ या वर्षांचे परीक्षित लेखे व वार्षिक अहवाल याबाबत माहिती दिली. त्यानंतर, प्राधिकरणाने या दोन्ही संस्थांचे सन २००३-०४, सन २००४-०५ आणि सन २००५-०६ या वर्षांचे परीक्षित लेखे व वार्षिक अहवाल यांची नोंद घेतली.

बाब झ.९ : **मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणातील येतनश्रेणी ठरविण्याच्या अधिकाराबाबत.**

९.१ या प्रस्तावाबाबत माहिती देताना महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम ५० मधील तरतूदी व

कलम ११ च्या उपकलम (२) च्या अनुषंगाने तयार करण्यात आलेल्या मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण (सेवा व शर्ती) विनियम, १९७७ मधील विनियम ३ अनुसार शासकीय सेवेतील अधिकारी व कर्मचारी यांना वेळोवेळी लागू केले जाणारे वेतन व भत्ते, प्राधिकरणाने वेगळे नियम केले नसल्याने, प्राधिकरणाच्या अधिकारी व कर्मचा-यांना जसेच्या तसे (Mutatis Mutandis) (निवृत्तीवेतन, भविष्य निर्वाह निधी व उपदान वगळून) देय ठरतात. मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाचे नाव राज्य शासनाच्या अंगीकृत सार्वजनिक उपक्रमांच्या यादीतून वगळण्यात आलेले आहे. तसेच प्राधिकरणास शासनाकडून कोणतेही अनुदान मिळत नाही. शासन निर्णय क्र.वेपूर-१२९०/प्र.क्र.७४/१४/सेवा-१०, दिनांक २२-०४-१९९४ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे शासनाने मंत्रालयीन सहायकांना दिनांक ०९-०९-१९८६ पासून रु.१६४०-२९०० ही सुधारीत वेतनश्रेणी लागू केली आहे व आता प्राधिकरणातील सहायक संवर्गास मंत्रालयीन सहायकांप्रमाणे वेतनश्रेणी लागू करण्याच्या प्रस्तावास शासनाकडून नुकतीच मंजूरी देण्यात आलेली आहे. ही मंजूरी देणा-या पत्रामध्ये असे नमूद करण्यात आलेले आहे की, प्राधिकरणातील सहायकांना मंत्रालयीन सहायकांप्रमाणे वेतनश्रेणी या आदेशाच्या दिनांकापासून लागू करावी मात्र तत्पूर्वी सदर प्रस्तावास प्राधिकरणाची मान्यता घ्यावी. मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण (सेवा व शर्ती) विनियम, १९७७ मधील विनियम ३ व ५ मधील तरतुदीनुसार वास्तविकतः प्राधिकरणाच्या मान्यतेची आवश्यकता दिसत नाही. मात्र आजवरच्या प्रधातानुसार याही बाबतीत प्राधिकरणाची मान्यता घेण्याचा प्रस्ताव आहे. तसेच प्राधिकरणातील सहायक संवर्गातील कर्मचा-यांना पदोन्नती देऊन अधीक्षक हे पद भरण्यात येते व त्या पदाची सध्याची वेतनश्रेणी आणि मंत्रालयीन सहायकांप्रमाणे आता प्राधिकरणातील सहायकांना देय होणारी वेतनश्रेणी समान होत आहे. त्यामुळे सहायक संवर्गातील कर्मचा-यांना आश्वासित प्रगती योजनेनुसार देय होणारी वरिष्ठ वेतनश्रेणी विचारात घेऊन ती वेतनश्रेणी प्राधिकरणातील अधीक्षकांना त्यांच्या विद्यमान वेतनश्रेणीऐवजी अनुज्ञेय ठरविणे क्रमप्राप्त ठरत आहे. परिणामतः पाचव्या वेतन आयोगानुसार दिनांक ०९-०९-१९९६ पासून प्राधिकरणाच्या सहायक संवर्गास मंत्रालयीन सहायकांप्रमाणे रु.५५००-१००० ही वेतनश्रेणी अनुज्ञेय ठरेल व प्राधिकरणातील अधीक्षक संवर्गास दिनांक ०९-०९-१९९६ पासून रु.६५००-१०५०० अशी सुधारीत वेतनश्रेणी अनुज्ञेय ठरेल. याशिवाय प्राधिकरणातील आरेखक, प्रमुख आरेखक यांना शासकीय सेवेतील त्याच संवर्गातील

कर्मचा-यांना अनुज्ञेय ठरविण्यात आलेली वेतनश्रेणी अनुज्ञेय ठरविण्याचा निर्णय प्राधिकरणाने यापूर्वी दिनांक २८ मे, २००४ रोजी झालेल्या ११० व्या बैठकीत घेतलेला आहे व तशी कार्यवाही झालेली आहे. शासकीय सेवेतील या कर्मचा-यांच्या वेतनश्रेणीसंबंधात आता शासनाने सुधारीत आदेश काढलेले आहेत व ते प्राधिकरणातील आरेखक, प्रमुख आरेखक यांना लागू करण्याचा प्रस्ताव विचाराधीन आहे. त्या प्रस्तावाची छाननी करून व आवश्यक ती कार्यपद्धती अनुसरून महानगर आयुक्तांच्या स्तरावर निर्णय घेणे शक्य होईल.

१.२ महानगर आयुक्त यांनी पुढे असेही सांगितले की, यापुढे वेतनश्रेणी सुधारीत करण्याच्या अशा स्वरूपाच्या प्रकरणांमध्ये मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण (सेवा व शर्ती) विनियम, १९७७ नुसार आवश्यक ती कार्यपद्धती अनुसरून योग्य तो निर्णय घेण्यास महानगर आयुक्त यांना प्राधिकृत करण्यात यावे अशीही प्राधिकरणास विनंती करण्यात आली आहे.

१.३ त्यानंतर, बाब टिप्पणीतील प्रस्तावास मान्यता देऊन प्राधिकरणाने पुढील ठराव मंजूर केला :-

ठराव क्र. १११६ :

“असा ठराव करण्यात येत आहे की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम ११ चे उपकलम (२) तसेच मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण (सेवा व शर्ती) विनियम, १९७७ अन्वये प्राप्त झालेल्या अधिकारांचा आणि याबाबत त्यास सहाय्यभूत होणा-या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करून, प्राधिकरण याद्वारे शासनाचे नगर विकास विभागाने दिनांक ७ सप्टेंबर, २००७ च्या पत्राद्वारे प्राधिकरणातील सहायक संवर्गास मंत्रालयीन सहायकाप्रमाणे वेतनश्रेणी लागू करण्यास दिलेल्या मंजूरीनुसार आता प्राधिकरणातील सहायक संवर्गास शासन निर्णय क्र.वेपूर-१२९०/प्र.क्र.७४/१४/सेवा-१०, दिनांक २२.४.१९९४ अनुसार दिनांक १ जानेवारी, १९८६ पासून रु.१६४०-२९०० अशी पुनःसुधारीत वेतनश्रेणी लागू करण्यास मान्यता देत आहे. उक्त दिनांक २२ एप्रिल, १९९४ च्या आदेशानुसार दिनांक १

जानेवारी, १९८६ ते दिनांक ३१ डिसेंबर, १९९३ या कालावधीतील कोणतीही थक्काकी अनुज्ञेय असणार नाही. मात्र दिनांक १ जानेवारी, १९९४ पासून सदर वेतननिश्चितीचा लाभ प्रत्यक्ष रोखीने देण्यास प्राधिकरण याद्वारे मान्यता देत आहे.

“असाही ठराव करण्यात येत आहे की, प्राधिकरणातील सहायक संवर्गाला वरीलप्रमाणे घावयाची वेतनश्रेणी ही आता प्राधिकरणातील अधीक्षक या वरिष्ठ वेतनश्रेणीशी समान होणार असल्याने तसेच सहायक संवर्गातील कर्मचा-यांना आश्वासित प्रगती योजनेनुसार देय ठरणारी वरिष्ठ वेतनश्रेणी विचारात घेऊन ती वेतनश्रेणी प्राधिकरणातील अधीक्षकांना अनुज्ञेय ठरविण्यास प्राधिकरण याद्वारे मान्यता देत आहे. परिणामतः पाचव्या वेतन आयोगानुसार दिनांक १ जानेवारी, १९९६ पासून प्राधिकरणास सहायक संवर्गास मंत्रालयीन सहायकप्रमाणे रु.५५००-१००० ही वेतनश्रेणी अनुज्ञेय ठरेल व प्राधिकरणातील अधीक्षक संवर्गास दिनांक १ जानेवारी, १९९६ पासून रु.६५००-१०५०० अशी सुधारीत वेतनश्रेणी अनुज्ञेय ठरेल.

“आणखी असा ठराव करण्यात येत आहे की, यापुढे वेतनश्रेणी सुधारीत करण्याच्या अशा स्वरूपाच्या प्रकरणांमध्ये मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण (सेवा व शर्ती) विनियम, १९७७ नुसार आवश्यक ती कार्यपद्धती अनुसरुन योग्य तो निर्णय घेण्यास महानगर आयुक्त यांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यात येत आहे.”

बाब क्र.१० : मुंबई महानगर प्रदेशात मोनोरेल प्रकल्प राबविणेबाबत.

१०.१ श्री.पी.आर.के.मुर्ती, प्रमुख, परिवहन व दळणवळण विभाग, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण यांनी सादरीकरण करून मोनोरेल यंत्रणेसंबंधी तसेच या प्रस्तावाबाबत माहिती दिली. श्री.मुर्ती यांनी असे सांगितले की, मुंबई महानगर प्रदेशात पायाभूत सुविधा उपलब्ध करून देण्याच्या दृष्टीने या प्राधिकरणाने अनेक प्रकल्प हाती घेतले आहेत. तथापि, लोकसंख्येतील वाढ, उंचावलेले राहणीमान व त्यानुसार प्रवाशांच्या गरजांमध्ये झालेली वाढ तसेच रस्त्यांचे अरुंद जाळे या सर्व बाबी विचारात घेऊन, कमी जागेत व कमी वेळेत राबविता येईल तसेच सार्वजनिक परिवहन सेवेस पूरक होईल अशा एका यंत्रणेची आवश्यकता आहे. या दृष्टीकोनातून सार्वजनिक

जलद परिवहन सेवेला सहाय्यभूत होण्यासाठी आणि जेथे सार्वजनिक जलद वाहतुक यंत्रणा उपलब्ध नाही किंवा उपलब्ध करून देणे शक्य नाही तसेच जेथे अरुंद रस्ते व दुर्तर्फा असलेल्या बांधकामांमुळे रस्त्याचे रुदीकरण करणे शक्य नाही अशा मार्गिकांवर मोनोरेल योजना राबविण्याचा प्रस्ताव आहे. श्री.मुर्ती यांनी पुढे असेही सांगितले की, ऑक्टोबर, २००५ मध्ये महाराष्ट्र शासनाने मेट्रो रेल / मोनोरेल प्रकल्पांसाठी अपर मुख्य सचिव, नगर विकास विभाग यांच्या अध्यक्षतेखाली एक समिती स्थापन केली होती. कुलाबा ते सायन (१७.८ कि.मी.), चेंबूर ते माहूल (६.८ कि.मी.), मलबार हिल ते वडाळा/किंग्ज सर्कल (१४.९ कि.मी.) आणि मलबार हिल ते पी.डिमेलो रोड (५.४ कि.मी.) या ४ मार्गिकांवर मोनोरेल प्रकल्प उभारण्याची शिफारस या समितीने केली होती. त्यानंतर सदर मार्गिकांची व इतर रस्त्यांची प्रत्यक्ष पाहणी करून तसेच प्राधिकरणाने हाती घेतलेल्या सर्वकष परिवहन अभ्यासाच्या शिफारशी विचारात घेऊन सदर समितीने सुचिविलेल्या मार्गिकांचा फेरविचार करून पुढील मार्गिकांवर मोनोरेल प्रकल्प राबविण्याचा प्रस्ताव तयार करण्यात आला आहे :—

- (१) मलबार हिल ते गोपाळराव देशमुख मार्ग - हाजी अली - केशवराव खाडये मार्ग - जेकब सर्कल - साने गुरुजी मार्ग - एस.एस.राव मार्ग - दत्ताराम लाड मार्ग - जी.डी.आंबेकर मार्ग - वडाळा मार्ग - वडाळा ट्रक टर्मिनल - अँटॉप हिल - सायन हॉस्पिटल - धारावी - वांद्रे-कुर्ला संकुल (२५.०० कि.मी.)
- (२) चेंबूर - माहूल - गिडवानी मार्ग - गोवंडी - चेंबूर (१०.०० कि.मी.)
- (३) लोखंडवाला संकुल - ओशिवरे - जोगेश्वरी-विक्रोली जोडरस्ता - कांजुरमार्ग (१०.०० कि.मी.)
- (४) ठाणे - कल्याण - भिवंडी (२५.०० कि.मी.)

या मार्गिकांपैकी प्रथमतः बृहन्मुंबई आणि ठाणे-कल्याण-डोंबिवली परिसरातील एकूण सुमारे २५ कि.मी. लांबीच्या २ छन्नमार्गावर प्रायोगिक तत्वावर मोनोरेल प्रकल्प राबविण्याचा प्रस्ताव प्राधिकरणाच्या मान्यतेसाठी सादर करण्यात आला आहे. या २५ कि.मी. लांबीच्या मोनोरेल प्रकल्पाचा अंदाजित खर्च सुमारे रु.१५०० कोटी इतका आहे. या प्रकल्पासंबंधी सुसाध्यता अभ्यास, प्रकल्पासाठी आवश्यक असलेली स्थानके व आगार यासाठी भूसंपादन तसेच प्रकल्पाची सार्वजनिक - खाजगी सहभागाने उभारणी करण्यासाठी वित्तीय व आर्थिक विश्लेषण

करण्याकरीता एका आंतरराष्ट्रीय दर्जाच्या सल्लागाराची नेमणूक करणे आवश्यक आहे. त्यासाठी जागतिक स्तरावर स्वारस्याचे देकार मागविण्याचे प्रस्तावित आहे. त्याचप्रमाणे या २ छन्मार्गासाठी प्राधिकरणामार्फत निविदा मागवून किंवा सार्वजनिक - खाजगी सहभाग तत्वावर उभारणी करण्याकरीता निविदाकारांच्या प्रतिक्रिया जाणून घेण्यासाठी स्वारस्याचे देकार मागविण्याचे प्रस्तावित आहे. सल्लागारांचा अभ्यास पूर्ण झाल्यानंतर अर्हताप्राप्त निविदाकारांकडून तांत्रिक व वित्तीय देकार मागविण्यात येतील. त्याचप्रमाणे सदर प्रकल्पासाठी आवश्यक असलेला निधी किंवा व्यवहार्यता तफावतीचा निधी प्राधिकरणाच्या निधीतून देण्यास त्याचप्रमाणे स्थानकांसाठी व आगारसाठी लागणा-या भूसंपादनाचा खर्च, पायाभूत सुविधांचे स्थलांतर तसेच प्रशासकीय बाबींवर करावा लागणारा खर्च इत्यादी प्राधिकरणाच्या निधीतून करण्यास तत्वतः मान्यता द्यावी अशी प्राधिकरणास विनंती करण्यात आली आहे. मोनोरेल प्रकल्प यशस्वीरित्या राबविण्यासाठी आवश्यक ती पुढील सर्व कार्यवाही करण्यास तसेच प्रकल्प खर्चाच्या २% इतक्या मयदिपर्यंत प्रशासकीय खर्च करण्यास महानगर आयुक्त यांना प्राधिकृत करावे अशीही प्राधिकरणास विनंती करण्यात आली आहे.

१०.२ चर्चेदरम्यान श्री.जी.एस.गील, व्यवस्थापकीय संचालक, सिडको यांनी अशी सूचना केली की, नवी मुंबईत उभारावयाच्या नवीन विमानतळासाठी मोनोरेलची आवश्यकता असल्यामुळे या मोनोरेल प्रकल्पाचा प्राधान्यक्रमात समावेश करावा. श्री.नंदकिशोर पातकर, नगराध्यक्ष, कुळगाव-बदलापूर नगरपरिषद यांनी अशी सूचना केली की, दाट लोकवस्ती असलेल्या भागांमध्ये मोनोरेल प्रकल्प हाती घेण्यात यावा तसेच कल्याण ते बदलापूर या भागामध्ये मोनोरेल प्रकल्प हाती घेण्याचा विचार करण्यात यावा.

१०.३ चर्चेदरम्यान प्राधिकरणाने असे ठरविले की, भारतामध्ये एकही मोनोरेल यंत्रणा अस्तित्वात नसल्यामुळे अन्य देशांतील मोनोरेल यंत्रणेची माहिती मिळविण्यासाठी, मा.मुख्यमंत्री व अध्यक्ष, प्राधिकरण यांच्या नेतृत्वाखाली तसेच संबंधित अधिकारी यांचा अभ्यास दौरा तातडीने आयोजित करण्यात यावा.

१०.४ त्यांतर, बाब टिप्पणीतील प्रस्तावास मान्यता देऊन प्राधिकरणाने पुढील ठराव मंजूर केला :-

ठराव क्र. १११७ :

“असा ठराव करण्यात येत आहे की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम १२ चे उपकलम (१) चे पोट-कलम (ड), (ई) व (ग) अन्वये प्राप्त झालेल्या अधिकारांचा आणि याबाबत त्यास सहाय्यभूत होणा-या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करून, प्राधिकरण याद्वारे –

- (१) मुंबई महानगर प्रदेशात सार्वजनिक जलद परिवहन सेवेला सहाय्यभूत व्हावी यासाठी आणि जेथे सार्वजनिक जलद वाहतूक यंत्रणा उपलब्ध नाही किंवा सार्वजनिक जलद परिवहन सेवा उपलब्ध करून देणे शक्य नाही अशा बृहन्मुंबईतील आणि ठाणे-कल्याण-भिवंडी परिसरातील एकूण सुमारे २५ कि.मी. लांबीच्या दोन छन्नमार्गावर मोनोरेल प्रकल्प (Mono Rail) योजना राबविण्यास तत्वतः मान्यता देत आहे.
- (२) सदर प्रकल्पांतर्गत २५ कि.मी. लांबीच्या छन्नमार्गावर मोनोरेल प्रकल्पाची अंमलबजावणी करण्याकरीता सुमारे रु.१५०० कोटी इतक्या अंदाजित खर्चास तत्वतः मान्यता देत आहे.
- (३) मोनोरेल प्रकल्पाच्या अंमलबजावणीसाठी आवश्यक असलेल्या सल्लागारांच्या नेमणीकीसाठी स्वारस्याचे देकार (EOI), तांत्रिक व वित्तीय निविदा मागविण्यास मान्यता देत आहे.
- (४) या दोन छन्नमार्गाचा तांत्रिक व वित्तीय सुसाध्यता अभ्यास पूर्ण केल्यानंतर प्रकल्प राबविण्याच्या पद्धती (प्राधिकरणामार्फत निविदा मागवून किंवा सार्वजनिक - खाजगी सहभाग तत्वावर किंवा पायाभूत सुविधा प्राधिकरणामार्फत राबवून खाजगी कंपनीमार्फत प्रकल्प चालविणे व देखभाल करणे इत्यादी) ठरविण्याचे अधिकार कार्यकारी समितीस प्रदान करण्यास मान्यता देत आहे.
- (५) मोनोरेल प्रकल्पाच्या उभारणीकरीता अर्हताप्राप्त कंत्राटदारांकडून निविदा मागविण्यास किंवा सार्वजनिक-खाजगी सहभाग तत्वावर तांत्रिक व वित्तीय निविदा मागविण्यास मान्यता देत आहे.

- (६) सदर प्रकल्पास आवश्यक असलेला निधी किंवा व्यवहार्यता तफावतीचा निधी प्राधिकरणाच्या निधीतून देण्यास, तसेच स्थानकांसाठी व आगारसाठी लागणा-या भूसंपादनाचा खर्च, पायाभूत सुविधांचे स्थलांतर आणि प्रशासकीय बाबींवर करावा लागणारा खर्च इत्यादी मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाने करण्यास तत्वतः मान्यता देत आहे.

“असाही ठराव करण्यात येत आहे की, वरील ठरावाची अंमलबजावणी करण्यासंबंधी आवश्यक ती पुढील सर्व कार्यवाही करण्यास व प्रशासकीय खर्चासाठी प्रकल्प खर्चाच्या २% इतक्या मयदिपर्यंत खर्च करण्यास महानगर आयुक्त यांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यात येत आहे.”

बाब क्र.११ : **मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणामार्फत पादचा-यांकरीता उन्नत मार्ग (Pedestrian Sky Walk) व रेल्वे स्थानक परिसरातील वाहतूक सुधारण्याची व्यवस्था (SATIS) राबवि गेबाबत.**

११.१ श्री.पी.आर.के.मुर्ती, प्रमुख, परिवहन व दलणवळण विभाग, मंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण यांनी सादरीकरण करून उन्नत पादचारी मार्गासंबंधी तसेच या प्रस्तावाबाबत माहिती दिली. श्री.मुर्ती यांनी असे सांगितले की, मुंबईतील उपनगरी रेल्वे स्थानके व इतर गोदाच्या ठिकाणी पादचा-यांकरीता पायाभूत सुविधा उपलब्ध नसल्यामुळे पादचा-यांना खूप त्रास सहन करावा लागतो. म्हणून मुंबई महानगर प्रदेशात अंदाजे २० रेल्वे स्थानकांच्या परिसरात उन्नत पादचारीमार्ग उभारण्याचा तसेच रेल्वे स्थानक परिसरातील वाहतूक व्यवस्था सुधारण्याच्या योजना हाती घेण्याचा प्रस्ताव प्राधिकरणाच्या मान्यतेसाठी सादर करण्यात आला आहे. या योजनांसाठी एकूण रु.६०० कोटी इतका खर्च अपेक्षित आहे. प्रथमतः प्रायोगिक तत्वावर वांद्रे रेल्वे स्थानक (पूर्व) ते वांद्रे-कुर्ला संकुल आणि वांद्रे रेल्वे स्थानक (पश्चिम) ते हिल रोड, टर्नर रोड जंक्शन पर्यंत उन्नत पादचारी मार्ग बांधण्याचे प्रस्तावित आहे. त्यानंतर इतर ठिकाणी असे प्रकल्प राबविण्यात येतील.

११.२ चर्चेदरम्यान श्री.रविंद्र वायकर, अध्यक्ष, स्थायी समिती, बृहन्मुंबई महानगरपालिका यांनी अशी सूचना केली की, जोगेश्वरी-विक्रोली जोडरस्त्यावर कोङवीटा गुंफा या ठिकाणी शाळेतील मुलांना रस्ते ओलांडण्यास खूपच गैरसोय होते, म्हणून या ठिकाणी अपघात टाळण्याच्या

दृष्टीने पादचारी वरपूल किंवा उन्नत पादचारी मार्ग तातडीने बांधणे आवश्यक आहे. यासंबंधात श्री.वायकर यांनी असे निर्दर्शनास आणुन दिले की, मा.उच्च न्यायालयाने दिलेल्या स्थिगिती आदेशामध्ये सदर पादचारी वरपूलाचा उल्लेख केलेला नाही, म्हणून यासंबंधीची वस्तुस्थिती तपासून पादचारी वरपूल किंवा उन्नत पादचारी मार्ग उभारण्याचे काम तातडीने हाती घेण्यात यावे. या सूचनेस मा.अध्यक्षांनी मान्यता दिली.

११.३ त्यानंतर, बाब टिप्पणीतील प्रस्तावास मान्यता देऊन प्राधिकरणाने पुढील ठराव मंजूर केला :-

ठराव क्र. १११८ :

“असा ठराव करण्यात येत आहे की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम १२ चे उपकलम (१) चे पोट-कलम (ड), (ई) व (ग) अन्वये प्राप्त झालेल्या अधिकारांचा आणि याबाबत त्यास सहाय्यभूत होणा-या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करून, प्राधिकरण याद्वारे –

- (१) मुंबई महानगर प्रदेशात अंदाजे २० रेल्वे स्थानकांभोवती एकूण सुमारे रु.६०० कोटी इतक्या खर्चाच्या उन्नत पादचारी मार्गांची उभारणी करण्यास आणि रेल्वे स्थानक परिसरातील वाहतूक व्यवस्था (SATIS) सुधारणा करण्यास तत्वतः मान्यता देत आहे.
- (२) प्रथमतः प्रायोगिक तत्वावर वांद्रे रेल्वे स्थानक (पूर्व) ते वांद्रे-कुर्ला संकुल आणि वांद्रे रेल्वे स्थानक (पश्चिम) ते हिल रोड, टर्नर रोड जंक्शनपर्यंत उन्नत पादचारी मार्ग उभारण्यास तसेच तदनंतर इतर ठिकाणी हा प्रकल्प राबविण्यास तत्वतः मान्यता देत आहे.

“असाही ठराव करण्यात येत आहे की, वरील ठरावाची अंमलबजावणी करण्यासंबंधी आवश्यक ती पुढील सर्व कार्यवाही करण्यास महानगर आयुक्त यांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यात येत आहे.”

बाब झ.१२ : मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाच्या क्षेत्रातील नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांमध्ये "निर्मल मुंबई महानगर प्रदेश - स्वच्छता अभियान" राबविण्यावाबत.

१२.१ या प्रस्तावाबाबत माहिती देताना महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, मुंबई महानगर प्रदेशातील स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या क्षेत्रात सार्वजनिक आरोग्याच्या परिस्थितीत दिवसेंदिवस बिघाड होत आहे. या संस्थांच्या कार्यक्षेत्रातील नागरिकांच्या आरोग्याचा स्तर उंचावण्यासाठी या क्षेत्रात मूलभूत आरोग्य सुविधा उपलब्ध करून देणे, सार्वजनिक महत्वाच्या ठिकाणी शैचालये / मुता-या व स्नानगृहे उभारणे, फिरती शैचालये पुरविणे, घनकच-याची शास्त्रीय पद्धतीने विल्हेवाट लावण्यासाठी कचरा संकलन, वाहतूक व कच-यावर प्रक्रिया करणे आणि या क्षेत्रातील मलजलाची विल्हेवाट लावण्यासाठी भूमीगत - गटार योजना कार्यान्वित करणे आवश्यक आहे. तथापि, निधीची कमतरता, जमिनीची अनुपलब्धता, अंपुरे व अप्रशिक्षित मनुष्यबळ व कालबाह्य तंत्रज्ञानाचा वापर या प्रमुख कारणांमुळे स्थानिक स्वराज्य संस्था नागरिकांना सार्वजनिक आरोग्य सेवा पुरवू शकत नाहीत. केंद्र शासनाने सन २००९ पूर्वी उघडयावर शैचास बसण्याच्या प्रथेचे उच्चाटन करण्याचे निर्धारीत केले आहे. तसेच राज्य शासनाने दिनांक ३० ऑगस्ट, २००९ च्या शासन निर्णयान्वये बृहन्मुंबई महानगरपालिका वगळता राज्यातील इतर महानगरपालिका क्षेत्रामध्ये सार्वजनिक शैचालये बांधणे व त्यातील सुविधांची देखभाल करण्याबाबतचे धोरण ठरविले आहे. घनकच-याची विल्हेवाट लावण्यासाठी घनकचरा व्यवस्थापन नियम, २००० मधील तरतुदीप्रमाणे कचरा संकलन, वाहतूक व कच-यावर प्रक्रिया करणे गरजेचे आहे. यासाठी नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांकडे पुरेशी साधनसामुग्री नसल्यामुळे त्यांना नवीन वाहन खरेदी, कचरा-कुंडया खरेदी व कच-यावर प्रक्रिया करण्यासाठी अर्थसहाय्य करणे क्रमप्राप्त आहे. म्हणून मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाच्या मार्गदर्शन, नियंत्रण व पर्यवेक्षणाखाली तसेच स्थानिक स्वराज्य संस्था, सेवाभावी संस्था व लोकसहभागातून मुंबई महानगर प्रदेशात "निर्मल मुंबई महानगर प्रदेश - स्वच्छता अभियान" हा प्रकल्प राबविण्याचा प्रस्ताव प्राधिकरणाच्या मान्यतेसाठी सादर करण्यात आला आहे. या अभियानांतर्गत बृहन्मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रात शैचालये / स्वच्छतागृहे यांच्या उभारणीसाठी जमीन उपलब्ध नसल्यामुळे

महापालिका / शासकीय मालकीच्या ज्या जमिनीवर झोपडपट्ट्या वसलेल्या आहेत अशा जागा / भूखंड निश्चित करून त्यातील झोपडपट्टीवासीयांचे पुनर्वसन राज्य शासनाच्या प्राधिकरणाने धोरणानुसार करण्यासाठी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेस मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाने विकसित केलेल्या पुनर्वसन वसाहतीतील सदनिका उपलब्ध करून देण्याचा प्रस्ताव आहे. तसेच राज्य शासनाच्या दिनांक ३० ऑगस्ट, २००९ च्या शासन निर्णयान्वये बृहन्मुंबई महानगरपालिका वगळता राज्यातील इतर महानगरपालिका क्षेत्रामध्ये सार्वजनिक शौचालये बांधणे व त्यातील सुविधांची देखभाल करण्याबाबत ठरविलेल्या धोरणानुसार "निर्मल मुंबई महानगर प्रदेश - स्वच्छता अभियानाची" प्राधिकरणाच्या क्षेत्रातील ६ महानगरपालिका व १३ नगरपालिकांमध्ये अनुदान तत्वावर अंमलबजावणी करण्यासाठी महानगर आयुक्त यांना प्राधिकृत करावे असाही प्रस्ताव आहे. महानगर आयुक्त यांनी पुढे असेही सांगितले की, ज्या ठिकाणी कायमस्वरूपी शौचालये / स्वच्छतागृहांचे बांधकाम करण्यासाठी जमीन उपलब्ध नाही अशा ठिकाणी उघडयावर प्रातःर्विधी करण्याच्या प्रथेचे समूळ उच्चाटन करण्यासाठी फिरती शौचालये किंवा तात्पुरत्या स्वरूपातील शौचालये सेवाभावी संस्था यांच्या माध्यमातून पुरविण्यासाठी व त्यासाठी सेवाभावी संस्थांना अनुदान देण्यास महानगर आयुक्तांना प्राधिकृत करावे असाही प्रस्ताव प्राधिकरणाच्या मान्यतेसाठी सादर करण्यात आला आहे. तसेच निर्मल मुंबई महानगर प्रदेश - स्वच्छता अभियानासाठी मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणात एक नियोजन व संनियंत्रण कक्ष स्थापन करून त्यामध्ये आवश्यक त्या कर्मचारीवर्गाची नेमणूक करण्यास महानगर आयुक्त यांना प्राधिकृत करावे अशीही प्राधिकरणास विनंती करण्यात आली आहे.

१२.२ चर्चेदरम्यान डॉ.(श्रीमती) शुभा राऊळ, मुंबईच्या महापौर; श्री.रविंद्र वायकर, अध्यक्ष, स्थायी समिती, बृहन्मुंबई महानगरपालिका तसेच डॉ.ज.मो.फाटक, महापालिका आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका यांनी असे निर्दर्शनास आणून दिले की, सार्वजनिक शौचालये बांधण्यासंबंधीच्या धोरणामध्ये एकरूपता नाही. नगरसेवक निधीतून सार्वजनिक शौचालये बांधावयाची झाल्यास लोकवर्गणी घेण्याची अट आहे, मात्र खासदार निधीतून किंवा आमदार निधीतून सार्वजनिक शौचालये बांधावयाची झाल्यास लोकवर्गणी घेण्याची अट नाही. चर्चेनंतर यासंबंधात प्राधिकरणाने असे ठरविले की, "निर्मल मुंबई महानगर प्रदेश - स्वच्छता अभियान" अंतर्गत सार्वजनिक

शौचालये बांधताना लोकवर्गाणी घेऊ नये, मात्र सदर शौचालयाची संकल्पचिन्हे तयार करणे, बांधकाम, देखभाल इत्यादी कामे समाज संस्था (Community Based Organisations) / स्थानिक समाज (Local Communities) यांच्यामार्फत करण्यात यावीत.

१२.३ त्यानंतर, बाब टिप्पणीतील प्रस्तावास मान्यता देऊन प्राधिकरणाने पुढील ठराव मंजूर केला :-

ठराव क्र. १११९ :

“असा ठराव करण्यात येत आहे की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम १२ चे उपकलम (१) च्या पोट-कलम (ड), (ई), (ग) व (ह) तसेच कलम २१-अ अन्वये प्राप्त झालेल्या अधिकारांचा आणि याबाबत त्यास सहाय्यभूत होणा-या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करून, प्राधिकरण याद्वारे मुंबई महानगर प्रदेशात “निर्मल मुंबई महानगर प्रदेश - स्वच्छता अभियान” अनुदान तत्वावर राबविण्यास मान्यता देत आहे.

“असाही ठराव करण्यात येत आहे की, मुंबई महानगर प्रदेशात “निर्मल मुंबई महानगर प्रदेश - स्वच्छता अभियान” राबविण्यासाठी बृहन्मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रात शौचालये / स्वच्छतागृहे यांच्या उभारणीसाठी जमीन उपलब्ध नसल्यामुळे महापालिका / शासकीय मालकीच्या ज्या जमिनीवर झोपडपट्ट्या वसलेल्या आहेत अशा जागा / भूखंड निश्चित करून त्यातील झोपडपट्टीवासीयांचे पुनर्वसन राज्य शासनाच्या प्रचलित पुनर्वसन धोरणानुसार करण्यासाठी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेस मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाने विकसित केलेल्या पुनर्वसन वसाहतीतील सदनिका उपलब्ध करून देण्यास याद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे.

“आणखी असा ठराव करण्यात येत आहे की, राज्य शासन निर्णय क्र.मुंसाशौ-१०००/संक्र-२४९/प्र.क्र.पापु.४९, मंत्रालय, मुंबई - ३२, दिनांक ३० ऑगस्ट, २००९ अन्वये बृहन्मुंबई महानगरपालिका वगळता राज्यातील इतर महानगरपालिका क्षेत्रामध्ये सार्वजनिक शौचालये बांधणे व त्यातील सुविधांची देखभाल करण्याबाबत ठरविलेल्या धोरणानुसार निर्मल मुंबई

महानगर प्रदेश - स्वच्छता अभियानाची प्राधिकरणाच्या क्षेत्रातील ६ महानगरपालिका व १३ नगरपालिकांमध्ये अनुदान तत्वावर अंमलबजावणी करण्यास महानगर आयुक्त यांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यात येत आहे. मुंबई महानगरपालिकेने अशाप्रकारची शौचालये बांधताना लोकवर्गणी घेऊ नये, मात्र सदर शौचालयाची संकल्पचिन्हे तयार करणे, बांधकाम, देखभाल इत्यादी कामे समाज संस्था (Community Based Organisations) / स्थानिक समाज (Local Communities) यांच्यामार्फत करण्यात यावीत.

“आणखी असाही ठराव करण्यात येत आहे की, ज्या ठिकाणी कायमस्वरूपी शौचालये/ स्वच्छतागृहांचे बांधकाम करण्यासाठी जमीन उपलब्ध नाही अशा ठिकाणी उघड्यावर प्रातःविर्विधी करण्याच्या प्रथेचे समूळ उच्चाटन करण्यासाठी फिरती शौचालये किंवा तात्पुरत्या स्वरूपातील शौचालये सेवाभावी संस्था यांच्या माध्यमातून पुरविण्यासाठी व त्यासाठी सेवाभावी संस्थांना अनुदान देण्यास महानगर आयुक्त यांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

“पुढे असा ठराव करण्यात येत आहे की, निर्मल मुंबई महानगर प्रदेश - स्वच्छता अभियानासाठी मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणात एक नियोजन व संनियंत्रण कक्ष स्थापन करून त्यामध्ये आवश्यक त्या कर्मचारीवर्गाची नेमणूक करण्यास महानगर आयुक्त यांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यात येत आहे.”

बाब क्र.१३ : मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाचा सन २००७-०८ चा सुधारीत अर्थसंकल्प व पुनर्विनियोजन,

१३.१ या प्रस्तावाबाबत माहिती देताना महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, प्राधिकरणाचा सन २००७-०८ चा रु.२४४४.०२ कोटी खर्चाचा व रु.२५२३.२३ कोटी जमेचा वार्षिक अर्थसंकल्प दिनांक १३ मार्च, २००७ रोजी झालेल्या ११८ व्या बैठकीत प्राधिकरणाने मंजूर केलेला आहे. या अर्थसंकल्पात अंतर्भूत केलेल्या प्रमुख प्रकल्पांना पूरक ठरतील असे पण

तुलनेने अल्पकाळात पूर्ण होऊन गतिमान विकास साध्य करून देणारे प्रकल्पही हाती घेणे आवश्यक आहे ही बाब विचारात घेऊन तसेच सन २००७-०८ च्या अर्थसंकल्पाचा चारमाही आढावा घेऊन, सन २००७-०८ चा सुधारीत अर्थसंकल्प तयार करण्यात आला असून प्राधिकरणाच्या मान्यतेसाठी सादर करण्यात आलेला आहे. महानगर आयुक्त यांनी असेही सांगितले की, प्राधिकरणाच्या सन २००७-०८ च्या प्रस्तावित सुधारीत अर्थसंकल्पात पुढील बाबी समाविष्ट करण्यात आल्या आहेत – (१) महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळास रु.९००.०० कोटीचे कर्ज देणे, (२) पादवारी पूल उभारणी - प्रस्तावित आर्थिक तरतूद रु.५०.०० कोटी, (३) वाहनतळ उभारणी - प्रस्तावित आर्थिक तरतूद रु.५०.०० कोटी, (४) मोनोरेल प्रकल्प - प्रस्तावित आर्थिक तरतूद रु.३००.०० कोटी, (५) प्राधिकरणाच्या इमारतीसह अधिकारी व कर्मचा-यांसाठी निवासस्थाने - प्रस्तावित आर्थिक तरतूद रु.२०.०० कोटी, (६) निर्मल मुंबई महानगर प्रदेश स्वच्छता अभियान - प्रस्तावित आर्थिक तरतूद रु.२००.०० कोटी, (७) मूलभूत झोपडपट्टी सुधारणा कार्यक्रम - प्रस्तावित आर्थिक तरतूद रु.२५.०० कोटी, (८) पुनर्वसाहत बांधकाम खर्च - प्रस्तावित आर्थिक तरतूद रु.२५.०० कोटी, (९) प्राधिकरणाच्या प्रकल्पांसाठी भूसंपादन (Land Bank) - प्रस्तावित आर्थिक तरतूद रु.९००.०० कोटी, (१०) वांड्रे-कुर्ला संकुलामध्ये विविध सुविधा उपलब्ध करणे - प्रस्तावित अतिरिक्त आर्थिक तरतूद रु.९५.०५ कोटी, (११) इमारत दुरुस्ती - प्रस्तावित अतिरिक्त आर्थिक तरतूद रु.९.०० कोटी, (१२) वाहन खरेदी - प्रस्तावित अतिरिक्त आर्थिक तरतूद रु.०.९५ कोटी, व (१३) बडाळा ट्रक टर्मिनल - प्रस्तावित अतिरिक्त आर्थिक तरतूद रु.९९.८० कोटी. अशारितीने सन २००७-०८ च्या सुधारीत अर्थसंकल्पात सुमारे रु.२५२३.२३ कोटी इतकी जमा व सुमारे रु.३३८८.९५ इतका खर्च अपेक्षित आहे. महानगर आयुक्त यांनी पुढे असेही सांगितले की, सन २००७-०८ च्या सुधारीत अर्थसंकल्पातील तरतूदीचा प्रकल्पनिहाय प्रगतीचा आढावा घेऊन आवश्यकतेनुसार पुनर्विनियोजनाद्वारे चालू आर्थिक वर्षात नवीन प्रकल्पांना लागणारी आर्थिक तरतूद उपलब्ध करून देण्यासाठी प्रकल्पांतर्गत/योजनांतर्गत प्रत्येक प्रकरणी रु.९०.०० कोटीपर्यंतचे पुनर्विनियोजनाचे अधिकार महानगर आयुक्त यांना प्रदान करण्यात यावेत असा प्रस्तावही प्राधिकरणाच्या मान्यतेसाठी सादर करण्यात आला आहे.

१३.२ त्यानंतर, बाब टिप्पणीतील प्रस्तावास मान्यता देऊन प्राधिकरणाने पुढील ठराव मंजूर केला :-

ठराव क्र. ११२० :

“असा ठराव करण्यात येत आहे की, प्राधिकरणाचा रु.२५२३.२३ कोटी इतकी अंदाजित जमा व रु.३३८८.९५ कोटी इतका अंदाजित खर्च दर्शविणारा सन २००७-०८ चा सुधारीत अर्थसंकल्प मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ चे कलम २३(१) अन्वये मंजूर करण्यात येत आहे.

“असाही ठराव करण्यात येत आहे की, प्राधिकरणाच्या सन २००७-०८ च्या सुधारीत अर्थसंकल्पातील प्रकल्पांवरील खर्चाची प्रगती, कामाचा वेग लक्षात घेऊन प्रकल्पांतर्गत / योजनांतर्गत प्रत्येक प्रकरणी रु.१०.०० कोटी पर्यंतचे पुनर्विनियोजनाचे (reappropriation) अधिकार महानगर आयुक्त यांना याद्वारे प्रदान करण्यात येत आहेत.”

बाब क्र. १४ : मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाचे सन २००६-०७ चे वार्षिक लेखे.

महानगर आयुक्त यांनी प्राधिकरणाच्या सन २००६-०७ च्या वार्षिक लेख्यांबाबत माहिती दिली. त्यानंतर, प्राधिकरणाने सन २००६-०७ च्या वार्षिक लेख्यांना मान्यता दिली व पुढील ठराव मंजूर केला :-

ठराव क्र. ११२१ :

“असा ठराव करण्यात येत आहे की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण (वित्तीय) विनियम, १९७६ च्या कलम १३ अन्वये प्राधिकरण याद्वारे प्राधिकरणाच्या सन २००६-०७ च्या लेख्यांना मान्यता देत आहे.

“असाही ठराव करण्यात येत आहे की, प्राधिकरणाचे निव्वळ उत्पन्न रु.१७०० कोटी हे आयकर कायद्यातील कलम ११(२) अन्वये पुढील ५ वर्षात प्राधिकरणाच्या उद्दिदष्टांसाठी उदा. मुंबई नागरी परिवहन प्रकल्प, मुंबई नागरी पायाभूत सुविधा प्रकल्प व इतर विकास प्रकल्पांकरीता खर्च करण्यात यावेत. सदर रक्कम आयकर कायद्यातील कलम ११ (५) अन्वये गुंतविण्यात यावी व त्याप्रमाणे आयकर कायद्यातील तरतुदीनुसार आयकर खात्यास लेखी सूचना देण्याचे अधिकार (प्रपत्र क्र.१०) महानगर आयुक्त यांना याद्वारे प्रदान करण्यात येत आहेत.

“आणखी असा ठराव करण्यात येत आहे की, वरील ठरावाच्या अंमलबजावणीसाठी आवश्यक ती पुढील सर्व कार्यवाही करण्यास महानगर आयुक्त यांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यात येत आहे.”

बाब क्र.१५ : **मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाचा सन २००६-०७ चा वार्षिक अहवाल.**

महानगर आयुक्त यांनी प्राधिकरणाच्या सन २००६-०७ च्या वार्षिक अहवालाबाबत माहिती दिली. त्यानंतर, प्राधिकरणाच्या सन २००६-०७ च्या वार्षिक अहवालास प्राधिकरणाने मान्यता दिली व पुढील ठराव मंजूर केला :—

ठराव क्र. ११२२ :

“असा ठराव करण्यात येत आहे की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाच्या सन २००६-०७ च्या वार्षिक अहवालास प्राधिकरण याद्वारे मान्यता देत आहे व सदर अहवाल राज्य शासनास सादर करण्यास महानगर आयुक्त यांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यात येत आहे.”

बाब क्र.१६ : **मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणातील अधिकारी व कर्मचाऱ्यांना सन २००६-०७ या वित्तीय वर्षासाठी सानुग्रह अनुदान मंजूर करणेबाबत.**

१६.१ या प्रस्तावाबाबत माहिती देताना महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, मागील २००५-०६ या वित्तीय वर्षासाठी प्राधिकरणातील 'अ', 'ब', 'क' व 'ड' या संवर्गातील अधिकारी

व कर्मचारी यांना सानुग्रह अनुदान देण्यास प्राधिकरणाने मान्यता दिली होती. त्यानुसार, प्राधिकरणातील अधिकारी व कर्मचारी यांना 8.33% इतके परंतु रु.६,०००/- या कमाल मर्यादिच्या अधीन राहून सानुग्रह अनुदान वाटप करण्यात आले होते. आता प्राधिकरणाच्या कर्मचारी व अधिकारी संघटनांनी अशी विनंती केली आहे की, २००६-०७ या वित्तीय वर्षासाठी प्राधिकरणातील अधिकारी व कर्मचारी यांना प्रत्येकी रु.१५,०००/- इतके सानुग्रह अनुदान देण्यात यावे.

१६.२ चर्चेनंतर प्राधिकरणाने असे ठरविले की, प्राधिकरणातील अधिकारी व कर्मचारी यांना २००६-०७ या वित्तीय वर्षासाठी मागील वर्षाप्रमाणे 8.33% इतके परंतु रु.६,०००/- या कमाल मर्यादिच्या अधीन राहून सानुग्रह अनुदान देण्यात यावे.

१६.३ त्यानंतर, प्राधिकरणाने पुढील ठराव मंजूर केला :—

ठराव क्र. ११२३ :

“असा ठराव करण्यात येत आहे की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम ११ चे उपकलम (२) अन्वये प्राप्त झालेल्या अधिकारांचा आणि याबाबत त्यास सहाय्यभूत होणा-या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करून, प्राधिकरण याद्वारे मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणातील अधिकारी व कर्मचारी यांना २००६-०७ या वित्तीय वर्षासाठी 8.33% इतके परंतु रु.६,०००/- या कमाल मर्यादिच्या अधीन राहून सानुग्रह अनुदान देण्यास मान्यता देत आहे.

“असाही ठराव करण्यात येत आहे की, वरील ठरावाची अंमलबजावणी करण्यासंबंधी आवश्यक ती पुढील सर्व कार्यवाही करण्यास महानगर आयुक्त यांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यात येत आहे.”

बाब क्र.१७ : मुंबई नागरी परिवहन प्रकल्पांतर्गत पुनर्वसन धोरणानुसार प्रकल्पग्रस्तांना अनुज्ञेय निवासी / अनिवासी अतिरिक्त क्षेत्रफलासाठी आकारावयाचा दर निश्चित करणेबाबत.

१७.१ या प्रस्तावाबाबत माहिती देताना महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, या प्राधिकरणामार्फत मुंबई नागरी परिवहन प्रकल्प व मुंबई नागरी पायाभूत सुविधा प्रकल्प या प्रकल्पांची अंमलबजावणी सुरु आहे. या प्रकल्पामुळे बाधित होणा-या प्रकल्पग्रस्तांचे पुनर्वसन करण्यासाठी महाराष्ट्र शासनाने पुनर्वसन व पुनर्वसाहत धोरण निश्चित केले आहे. या धोरणानुसार काही प्रवर्गातील प्रकल्पग्रस्त त्यांच्या भोगवट्या-खालील क्षेत्रफलाइतके किंवा जास्तीत जास्त ७० चौ.मी. क्षेत्रफलाचे गाळे / दुकान मिळण्यास पात्र आहेत, त्यापैकी २०.९९ चौ.मी. क्षेत्रफलाचे गाळे मोफत देण्यात येतात व त्यावरील जास्त क्षेत्रफलासाठी विहित दराने किंमत आकारण्याची तरतूद पुनर्वसन धोरणात आहे. या प्रकल्पामुळे बाधित होणा-या प्रकल्पग्रस्तांचे पुनर्वसन करण्यासाठी प्राधिकरणाने पुनर्वसन वसाहती विकसित करून निवासी व अनिवासी गाळ्यांचे बांधकाम पूर्ण केले आहे. मुंबई नागरी परिवहन प्रकल्पातील काही प्रकल्पग्रस्तांनी मुंबई नागरी पायाभूत सुविधा प्रकल्पांतर्गत बांधलेल्या व्यावसायिक / निवासी गाळ्यांची मागणी केली आहे. यासंबंधात, बाब टिप्पणीत नमूद केल्याप्रमाणे, वाढीव क्षेत्रफलासाठी दर/किंमत ठरविण्यासाठी प्राधिकरणाने एक समिती गठीत केली होती. या समितीने ९ पुनर्वसन वसाहतीमधील व्यावसायिक गाळ्यांचे दर प्रस्तावित केले आहेत. तसेच पवर्ड येथील 'पवर्ड प्लाझा' या इमारतीमधील व्यावसायिक गाळ्यांचे प्रकल्पग्रस्तांना वाटप करताना वाढीव क्षेत्रफलासाठी सन २००६ च्या मुद्रांक शुल्क सूचीप्रमाणे दर आकारण्यात आला आहे. त्यानुसार ९ पुनर्वसन वसाहतीमधील निवासी / अनिवासी / व्यावसायिक गाळ्यांचे वाटप प्रकल्पग्रस्तांना करण्यासाठी समितीने वाढीव क्षेत्रफलासाठी ठरविलेला दर आकारण्यास तसेच 'पवर्ड प्लाझा' येथील वाढीव क्षेत्रफलासाठी आकारण्यात आलेल्या दरास कार्योत्तर मान्यता देण्याचा प्रस्ताव प्राधिकरणाच्या मान्यतेसाठी सादर करण्यात आला आहे. त्याचप्रमाणे सन २००७ मध्ये प्रकल्पग्रस्तांना निवासी/अनिवासी/व्यावसायिक गाळ्यांचे वाटप करताना वाढीव क्षेत्रफलासाठी शासनाच्या सन २००७ च्या मुद्रांक शुल्क सूचीमध्ये नमूद केलेला दर आकारण्यात यावा, तसेच

या पुढील कालावधीत गाळ्यांचे वाटप करताना ज्या वर्षी गाळ्यांचे वाटप करण्यात येईल त्या वर्षीच्या मुद्रांक शुल्क सूचीमध्ये नमूद केलेला दर वाढीव क्षेत्रफलासाठी आकारण्यात यावा असा प्रस्ताव प्राधिकरणाच्या मान्यतेसाठी सादर करण्यात आला आहे.

१७.२ डॉ.(श्रीमती) शुभा राऊळ, मुंबईच्या महापौर यांनी असे निर्दर्शनास आणून दिले की, बोरीवली - दहिसर येथील जगन्नाथ कॉम्प्लेक्समध्ये प्राधिकरणाने पुनर्वसन केलेल्या प्रकल्पग्रस्तांसाठी पाणीपुरवठयाची व्यवस्था तातडीने करण्याची आवश्यकता असून त्यासाठी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेकडून नळ जोडणी करून घेण्यासाठी आवश्यक तो निधी प्राधिकरणाने महानगरपालिकेकडे तातडीने जमा करणे आवश्यक आहे. यासंबंधात महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, आवश्यक तो निधी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेकडे जमा करण्यात यावा अशा सूचना प्राधिकरणाच्या संबंधीत अधिका-यांना देण्यात आल्या आहेत.

१७.३ श्री.रविंद्र वायकर, अध्यक्ष, स्थायी समिती, बृहन्मुंबई महानगरपालिका यांनी अशी सूचना केली की, प्राधिकरणाने प्रकल्पग्रस्तांचे पुनर्वसन अन्य ठिकाणी केल्यानंतर मोकळ्या झालेल्या जागांचे योग्यप्रकारे संरक्षण करणे आवश्यक आहे, अन्यथा अशा मोकळ्या जागांवर अतिक्रमण होईल. यासंबंधात उदाहरण देताना श्री.वायकर यांनी असे सांगितले की, जोगेश्वरी-विक्रोली जोडरस्त्यामुळे बाधित होणा-या दुर्गानगर येथील प्रकल्पग्रस्तांचे अन्य ठिकाणी पुनर्वसन केल्यानंतर त्यापैकी काही प्रकल्पग्रस्तांनी त्यांच्या पूर्वीच्या जागी येऊन मोकळ्या जागांवर अतिक्रमण केले आहे. यासंबंधात मा.अध्यक्ष यांनी असे निदेश दिले की, अशाप्रकारे मोकळ्या झालेल्या जागांवरील अतिक्रमणे तातडीने काढून टाकावीत व मोकळ्या जागांचे योग्यप्रकारे संरक्षण करावे.

१७.४ चर्चेंदरम्यान सदस्यांनी असे निर्दर्शनास आणून दिले की, प्रकल्पग्रस्तांचे पुनर्वसन केलेल्या वसाहतीमध्ये पूरेशा पायाभूत सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या नाहीत. तसेच प्रकल्पग्रस्तांच्या निर्वाह आणि उपजिविकेसंबंधी समस्या निर्माण झालेल्या आहेत. यासंबंधात सदस्यांनी अशी सूचना केली की, प्राधिकरणाच्या सर्व पुनर्वसन वसाहतीचे सखोल सर्वेक्षण करून प्रकल्पग्रस्तांच्या समस्या सोडविण्यासाठी आवश्यक त्या उपाययोजना तातडीने करण्यात याव्यात. यासंबंधात महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, प्रकल्पग्रस्तांच्या समस्या सोडविण्यासाठी

योग्य त्या उपाययोजना तातडीने करण्यात येतील, विशेषत: प्रकल्पग्रस्त स्त्रियांच्या उपजिविकेसाठी वर्कशेड्स् बांधण्यात येतील.

१७.५ त्यानंतर, बाब टिप्पणीतील प्रस्तावास मान्यता देऊन प्राधिकरणाने पुढील ठराव मंजूर केला :-

ठराव क्र. ११२४ :

“असा ठराव करण्यात येत आहे की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम ३ चे उपकलम (२) अन्वये प्राप्त झालेल्या अधिकारांचा आणि याबाबत त्यास सहाय्यभूत होणा-या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करून, प्राधिकरण याद्वारे मुंबई नागरी परिवहन प्रकल्पांतर्गत पुनर्वसन धोरणानुसार प्रकल्पग्रस्तांना निवासी / अनिवासी अनुज्ञेय अतिरिक्त क्षेत्रफलासाठी आकारावयाचा दर खालील तक्त्यात नमूद केल्याप्रमाणे निश्चित करण्यास मान्यता देत आहे :-

अ. क्र.	गाळे वाटप तपशिल	दर निश्चित करणेबाबतचे तत्व	शेरा																																	
१.	बाब टिप्पणीच्या परिशिष्ट २ मध्ये नमूद केलेल्या १ पुनर्वसन व पुनर्वसाहतीतील गाळ्याचे वाटप (सदर गाळ्याचे वाटपाचे काम पूर्ण झाले आहे.)	मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाद्वारे गठीत समितीच्या दराप्रमाणे																																		
		<table border="1"> <thead> <tr> <th>अ. क्र.</th> <th>पुनर्वसन वसाहत</th> <th>दर रु. (प्रती चौ.फूट)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१.</td><td>मजास</td><td>२४६०.६६</td></tr> <tr> <td>२.</td><td>आजगांवकर</td><td>२७५७.३८</td></tr> <tr> <td>३.</td><td>अ) निरलॉन</td><td>२९२४.५६</td></tr> <tr> <td></td><td>ब) नेस्को</td><td>२९२६.२९</td></tr> <tr> <td>४.</td><td>कांजूरमार्ग</td><td>२९९९.०६</td></tr> <tr> <td>५.</td><td>घाटकोपर</td><td>३००९.६९</td></tr> <tr> <td>६.</td><td>दिंडीओकऱ्यांन</td><td>२९७९.८९</td></tr> <tr> <td>७.</td><td>रुनवाल</td><td>२२९९.४२</td></tr> <tr> <td>८.</td><td>रॉकलाईन</td><td>२६४०.६९</td></tr> <tr> <td>९.</td><td>मानखुर्द</td><td>२३७०.९५</td></tr> </tbody> </table>	अ. क्र.	पुनर्वसन वसाहत	दर रु. (प्रती चौ.फूट)	१.	मजास	२४६०.६६	२.	आजगांवकर	२७५७.३८	३.	अ) निरलॉन	२९२४.५६		ब) नेस्को	२९२६.२९	४.	कांजूरमार्ग	२९९९.०६	५.	घाटकोपर	३००९.६९	६.	दिंडीओकऱ्यांन	२९७९.८९	७.	रुनवाल	२२९९.४२	८.	रॉकलाईन	२६४०.६९	९.	मानखुर्द	२३७०.९५	यापूर्वी वाटप झालेल्या गाळ्यांबाबत कार्योत्तर मान्यता
अ. क्र.	पुनर्वसन वसाहत	दर रु. (प्रती चौ.फूट)																																		
१.	मजास	२४६०.६६																																		
२.	आजगांवकर	२७५७.३८																																		
३.	अ) निरलॉन	२९२४.५६																																		
	ब) नेस्को	२९२६.२९																																		
४.	कांजूरमार्ग	२९९९.०६																																		
५.	घाटकोपर	३००९.६९																																		
६.	दिंडीओकऱ्यांन	२९७९.८९																																		
७.	रुनवाल	२२९९.४२																																		
८.	रॉकलाईन	२६४०.६९																																		
९.	मानखुर्द	२३७०.९५																																		
२.	पवई घेथील 'पवई फ्लाझा' मध्ये आजतागायत वाटप केलेल्या गाळ्यांच्या वाटपाबाबत.	शासनाच्या, सन २००६ सालच्या मुद्रांक शुल्क सूचीत नमूद केलेले दर.																																		

३.	सन २००७ या वर्षात करावयाच्या गाळ्याचे वाटप	शासनाच्या सन २००७ सालच्या मुद्रांक शुल्क सूचीत नमूद केलेले दर.	
४.	यापुढील गाळे वाटप	ज्या वर्षी गाळ्यांचे वाटप करण्यात येईल त्या वर्षीच्या मुद्रांक शुल्कात सूचीत नमूद केलेले दर.	

”

बाब अ.१८ : प्रदर्शने, व्यापारी जत्रा, संगीत व सांस्कृतिक कार्यक्रम इत्यादीसाठी मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाची मैदाने तात्पुरत्या लायसन्स फी ने देण्यावाबतचे धोरण - सन २००७ साठी प्रस्तावित दर.

१८.१ या प्रस्तावाबाबत माहिती देताना महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, वांद्रे-कुर्ला संकुलातील प्राधिकरणाच्या ताब्यातील मोकळे भूखंड प्राधिकरणाने ठरविलेल्या धोरणानुसार व दरानुसार लायसन्स फी आकारून प्रदर्शने, व्यापारी जत्रा, विविध कार्यक्रम इत्यादी तात्पुरत्या वापरासाठी दिले जातात. त्यासाठी सन २००५ व २००६ साठी आकारावयाच्या दरांस प्राधिकरणाने दिनांक १८ मे, २००६ रोजी झालेल्या ११६ व्या बैठकीत मान्यता दिली. त्यानंतर, सदर दरांमध्ये वाढ केलेली नाही. म्हणून म्हाडाच्या धोरणप्रमाणे प्राधिकरणाच्या सन २००६ च्या दरांमध्ये १०% वाढ करून दिनांक १ जानेवारी, २००७ ते दिनांक ३१ डिसेंबर, २००७ पर्यंत नव्या वाढीच दराने लायसन्स फी आकारण्याचा प्रस्ताव प्राधिकरणाच्या मान्यतेसाठी सादर करण्यात आला आहे. तसेच सन २००८ पासून लायसन्स फी मध्ये प्रति वर्षी १०% वाढ करण्याचे प्रस्तावित केले आहे. त्याचप्रमाणे महाराष्ट्र शासनाचा सहभाग असलेले कार्यक्रम व प्रदर्शने याकरीता शासनाकडून आलेल्या प्रस्तावांना ५०% सवलतीच्या दराने भाडे आकारण्याबाबतचे अधिकार महानगर आयुक्तांना प्रदान करण्याचेही प्रस्तावित करण्यात आले आहे. महानगर आयुक्त यांनी पुढे असेही सांगितले की, बाब टिप्पणीत नमूद केल्याप्रमाणे लायसन्स फी ची रक्कम भरण्याचा कालावधी, अर्जदाराने आरक्षण रद्द केल्यास / वाटप केलेल्या जागेचे क्षेत्रफळ कमी केल्यास / आरक्षणाच्या तारखांमध्ये बदल करून कालावधी कमी केल्यास आकारावयाची रक्कम, भूखंड / मैदाने यांचा वापर झाल्यानंतर संबंधीत अर्जदार कचरा तसाच

ठेऊन निघून गेला तर आकारावयाचा दंड, सुरक्षा अनामत रक्कम, पार्किंगकरीता धावयाचे क्षेत्र, स्टेज उभारण्यासाठी धावयाची जागा इत्यादींच्या बाबतीतही सुधारणा करण्याचे प्रस्तावित केले आहे.

१८.२ श्री.वसंत डावखरे, उपसभापती, विधानपरिषद यांनी विचारणा केली असता, महानगर आयुक्त यांनी असे स्पष्ट केले की, वांद्रे रिक्तमेशन येथील मैदानासाठी म्हाडा आकारीत असलेल्या दरांपेक्षा प्राधिकरणाचे दर कमी आहेत.

१८.३ त्यानंतर, बाब टिप्पणीतील प्रस्तावास मान्यता देऊन प्राधिकरणाने पुढील ठराव मंजूर केला :-

ठराव क्र. ११२५ :

“असा ठराव करण्यात येत आहे की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम ३ चे उपकलम (२) अन्वये प्राप्त झालेल्या अधिकारांचा आणि याबाबत त्यास सहाव्यभूत होणा-या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करून, प्राधिकरण याद्वारे प्रदर्शने, व्यापारी जत्रा, संगीत व सांस्कृतीक कार्यक्रम इत्यादींसाठी प्राधिकरणाचे मोकळे भूखंड तात्पूरत्या स्वरूपात लायसन्स फी ने देण्यासाठी खालील तक्त्यातील सन २००७ च्या दरांस मान्यता देत आहे :-

अ.क्र.	प्रयोजन	२००७ या वर्षासाठीचे प्रस्तावित दर (रु.प्रती चौ.मी. दर दिवशी) (अधिक सेवाकर)	
		मुख्य कार्यक्रम	बांधकाम उभारणे / काढणे
१.	सामाजिक संघटना (बिगर व्यापारी प्रयोजनासाठी)	४.४०	२.२०
२.	शासकीय, निम शासकीय, सार्वजनिक संघटना (बिगर व्यापारी प्रयोजनासाठी)	२.२०	९.९०
३.	धार्मिक संघटना Bombay Public Trust Act, 1950 किंवा इतर राज्यातील तत्सम कायद्याखाली नोंदणीकृत न्यास यांचे धार्मिक (Religious) किंवा आध्यात्मिक (Spiritual) कार्यक्रम.	०.५०	०.२५

४.	कोणतीही संघटना [(प्रदर्शन व विक्रीसाठी किंवा तिकीटावरील करमणूकीचे कार्यक्रम, व्यापारी प्रयोजन यासाठी (सर्कस व्यतिरिक्त)]	७.२०	३.६०
५.	पार्किंग (फक्त मुख्य कार्यक्रमांच्या दिवशी)		३.६०
६.	पावसाळ्यातील विशेष सूट फक्त दिनांक १ जून ते ३० सप्टेंबरच्या दरम्यान आयोजित केलेल्या कार्यक्रमांकरीता		या तक्त्यातील अ.क्र.१ ते ४ मध्ये दर्शविलेल्या दरांच्या ५०%
७.	पार्किंग (फक्त मुख्य कार्यक्रमांच्या दिवशी) (पावसाळ्यात वाहनतळाच्या दरात सूट नाही)		३.६०

“असाही घराव करण्यात येत आहे की, लायसन्स फी ची रक्कम भरण्याचे हप्ते व काळ आरक्षण रद्द करण्याचे आकार व आगाऊ आरक्षण काळ इत्यादींसाठी खालील प्रस्तावित पद्धतीसही प्राधिकरण याद्वारे मान्यता देत आहे :-

- (१) भाड्याची रक्कम भरण्याचे हप्ते व काळ : आरक्षण पत्र दिल्यानंतर ६ कार्यालयीन दिवसात एकूण लायसन्स फी च्या २५% इतकी रक्कम प्राधिकरणास भरणे आवश्यक राहील अन्यथा आरक्षण रद्द होईल. तसेच भूखंड ताब्यात घेण्याअगोदर १० कार्यालयीन दिवसांपूर्वी एकूण भाड्याची उर्वरीत ७५% रक्कम भरणे आवश्यक राहील.
- (२) आरक्षण रद्द करण्याचा आकार : आरक्षण रद्द केल्यास अथवा वाटप केलेल्या जागेचे क्षेत्रफल कमी केल्यास अथवा वाटप केलेल्या जागेच्या आरक्षणाच्या तारखांमध्ये बदल करून कालावधी कमी केल्यास, केलेले आरक्षण रद्द होऊन अर्जदाराने आरक्षणापोटी भरलेली रक्कम म्हणजे एकूण लायसन्स फी च्या २५% इतकी भरण्यात आलेली रक्कम, आरक्षण रद्द करण्याचा आकार म्हणून वलती केली जाईल.
- (३) भूखंड / मैदाने यांचा वापर झाल्यानंतर जर संबंधित अर्जदार कधरा तसाच ठेवून भूखंड स्वच्छ न करता निघून गेला तर त्यास रु.२/- प्रती चौ.मी. (एकूण क्षेत्रफलाच्या) या दराने दंड आकारण्यात येईल.
- (४) एकूण लायसन्स फी च्या ७५% रक्कम सुरक्षा अनामत रक्कम म्हणून आगाऊ घेण्यात येईल.
- (५) मुख्य कार्यक्रम एक दिवसाचा असल्यास मूळ क्षेत्राच्या ७५% क्षेत्र पार्किंगकरीता व मुख्य कार्यक्रम एक दिवसापेक्षा जास्त दिवस असल्यास मूळ क्षेत्राच्या ५०% क्षेत्र पार्किंगकरीता धरण्यात येईल.

- (६) स्टेजच्या बांधकामासाठी लागणारा कालावधी २० किंवा २० दिवसांपेक्षा अधिक असल्यास एकूण मागणी केलेल्या क्षेत्रफळाच्या ५०% इतकी जागा ही स्टेजच्या बांधकामासाठी लागणा-या दिवसांसाठी ग्राह्य धरण्यात येईल.

“आणखी असा ठराव करण्यात येत आहे की, सन २००७ च्या वरील दरात यापुढील कालावधीसाठी प्रति वर्षाकरीता वाढीव ९०% लायसन्स फी आकारण्यास म्हणजेच सन २००८ पासून प्रति वर्षाकरीता लायसन्स फी मध्ये ९०% वाढ करण्यास प्राधिकरण याद्वारे मान्यता देत आहे.

“आणखी असाही ठराव करण्यात येत आहे की, महाराष्ट्र शासनाचा सहभाग असलेले कार्यक्रम व प्रदर्शने याकरीता शासनाकडून आलेल्या प्रस्तावांना ५०% सवलतीच्या दराने लायसन्स फी आकारण्यास महानगर आयुक्त यांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

“पुढे असा ठराव करण्यात येत आहे की, प्राधिकरणातर्फे हाती घेतलेल्या मुलभूत सुविधांच्या बांधकामावर किंवा प्राधिकरणाच्या मालमत्तेवर कोणताही प्रतिकूल परिणाम होणार नाही याची काळजी घेऊन तात्पूरत्या उपयोगासाठी भूखंड वरीलप्रमाणे लायसन्स फी ने देण्यासाठी आवश्यक ती पुढील सर्व कार्यवाही करण्यास महानगर आयुक्त यांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यात येत आहे.”

बाब झ.१९ : महाराष्ट्र राज्य . रस्ते विकास महामंडळास कर्ज उपलब्ध करून देणेबाबत.

१९.१ या प्रस्तावाबाबत माहिती देताना महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाने मुंबई-पुणे द्वृतगती मार्ग, ठाणे-घोडबंदर मार्ग, कल्याण-शील मार्ग इत्यादी प्रकल्पांचे काम हाती घेतले असून हे सर्व प्रकल्प मुंबई महानगर प्रदेशातील आहेत. या प्रकल्पांवर एकूण सुमारे रु.३,४३९ कोटी इतका खर्च झालेला आहे. महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाने अशी विनंती केली आहे की, महामंडळाची आर्थिक अडचण भागविण्यासाठी बाहेरुन जादा दराने कर्ज घेण्याएवजी प्राधिकरणाने रु.५०० कोटी उपलब्ध करून द्यावेत. तसेच

ऑक्टोबर, २००७ ते जून, २००८ या कालावधीत प्रकल्पांसाठी घेतलेल्या कर्जावरील व्याज देण्याकरीता सुमारे रु.४००.७६ कोटी रुपयांची सदर महामंडळास आवश्यकता आहे. सदर खर्च भागविण्यासाठी शासनाने उड्डाणपूल व इतर प्रकल्पांवर पथकर लागू करण्यास मान्यता दिली असली तरीही यासंबंधी निविदा मागविण्यास काही कालावधी लागणार असल्याने प्राधिकरणाने रु.४०० कोटीचे अंतरीम कर्ज घावे आणि सदर कर्जाची परतफेड जून, २००८ अखेरपर्यंत करण्यात येईल. अशारितीने महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळास एकूण रु.९०० कोटी इतके कर्ज प्राधिकरणाने उपलब्ध करून घावे अशी त्यांनी विनंती केली आहे. महानगर आयुक्त यांनी असेही सांगितले की, प्राधिकरणाने आतापर्यंत विविध महानगरपालिका/नगरपरिषदा/संस्था यांना कर्ज उपलब्ध करून दिलेले आहे, मात्र प्रकल्प राबविण्याव्यतिरीक्त इतर कारणांसाठी आतापर्यंत कोणालाही कर्ज देण्यात आलेले नाही. महानगर आयुक्त यांनी पुढे असेही सांगितले की, महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाने ठराविक प्रकल्पांसाठी कर्ज मागितले नसून सदर महामंडळाचा प्रकल्प खर्च आणि इतर कर्जावरील व्याज देण्याकरीता रु.९०० कोटी इतके कर्ज प्राधिकरणाने घावे अशी त्यांनी विनंती केलेली आहे. अशारितीने महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळास रु.५०० कोटी इतके दीर्घ मुदतीचे व रु.४०० कोटी इतके अल्प मुदतीचे कर्ज घावयाचे झाल्यास बाब टिप्पणीत नमूद केलेल्या अटी व शर्तीनुसार कर्ज उपलब्ध करून देता येईल. तसेच ज्या संस्था प्राधिकरणाचा निधी परत करीत नाहीत त्यांना पुन्हा ठेव / कर्ज देऊ नये, असा प्राधिकरणाने निर्णय घेतला आहे. महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळास कर्ज घावयाचे झाल्यास सदर निर्णय या प्रकरणापुरता शिथिल करावा लागेल.

१९.२ चर्चेदरम्यान सदस्यांनी विचारणा केली असता श्री.सतीश गवई, व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ यांनी असे स्पष्ट केले की, महामंडळाने मागणी केलेल्या रु.९०० कोटी इतक्या कर्जाचा वापर मुंबई महानगर प्रदेशातील प्रकल्पांसाठी करावयाचा आहे.

१९.३ डॉ.(श्रीमती) शुभा राऊळ, मुंबईच्या महापौर यांनी अशी सूचना केली की, मिरा रोड - दहिसर दरम्यान सागरी पूल बांधण्यात यावा. यासंबंधात श्री.संजय उबाळे, सचिव

(विशेष प्रकल्प) यांनी असे निर्दर्शनास आणून दिले की, मुंबई महानगर प्रदेशात पायाभूत सुविधांचा विकास करण्यासंबंधी एक कार्ययोजना तयार करण्यात आली असून सदर योजनेत या सागरी मार्गाचा समावेश केलेला आहे.

१९.४ श्री.वसंत डावखरे, उपसभापती, विधान परिषद यांनी अशी सूचना केली की, कापूरबाबडी येथील उड्डाणपूलाचे बांधकाम प्राथम्याने करणे आवश्यक आहे. यासंबंधात मा.अध्यक्षांनी असे निदेश दिले की, व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ यांनी श्री.डावखरे यांच्यासमवेत यासंबंधी चर्चा करून पुढील कार्यवाही तातडीने करावी.

१९.५ त्यानंतर, महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळास रु.५०० कोटी इतके दीर्घ मुदतीचे व रु.४०० कोटी इतके अल्प मुदतीचे कर्ज देण्यास मान्यता देऊन प्राधिकरणाने पुढील ठराव मंजूर केला :—

ठराव क्र. ११२६ :

“असा ठराव करण्यात येत आहे की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम २१-अ अन्वये प्राप्त झालेल्या अधिकारांचा आणि याबाबत त्यास सहाय्यभूत होणा-या इतर अधिकारांचा वापर करून, प्राधिकरण याद्वारे महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळास त्यांच्या मुंबई महानगर प्रदेशातील प्रकल्पांच्या खर्चापोटी अर्थसहाय्य म्हणून रु.५००.०० कोटी इतके दीर्घ मुदतीचे कर्ज व रु.४००.०० कोटी इतके अल्प मुदतीचे कर्ज, खालील अटी व शर्तीच्या अधीन राहून देण्यास मान्यता देत आहे :—

- (१) कर्जाच्या व्याजाचा दर प्रती वर्षी ८% राहील.
- (२) सदर कर्जासाठी शासन हमी, महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ प्राधिकरणास उपलब्ध करून देईल.
- (३) दीर्घ मुदतीच्या रु.५००.०० कोटी कर्जाच्या परतफेडीचा कालावधी एकूण ७ वर्षांचा असेल व कर्जाची व्याजासह परतफेड ७ वर्षांमध्ये करणे महामंडळास बंधनकारक राहील. कर्ज परतफेड दरवर्षी एकूण ७ हप्त्यांमध्ये करणे महामंडळास आवश्यक राहील.

- (४) अल्प मुदतीचे रु.४०० कोटीचे कर्ज जून, २००८ पूर्वी व्याजासह परत करणे महामंडळावर बंधनकारक असेल.
- (५) महामंडळाने विहित वेलापत्रकानुसार एकूण रु.९००.०० कोटी कर्ज व्याजासह परत न केल्यास कार्यकारी समिती / प्राधिकरणाच्या नियमाप्रमाणे वाढीव कालावधीकरीता २% दंडनीय व्याज आकारण्यात येईल.
- (६) महामंडळाच्या ताब्यातील मुंबई-पुणे दृतगती मार्गावरील / जवळील जमीन प्राधिकरणास, उपरोक्त रु.९००.०० कोटींच्या कर्जाची प्रतिभूती (Securitisation of Land) म्हणून देण्यात याची अथवा प्राधिकरणाकडे गहाण ठेवण्यात याची अथवा महामंडळाच्या अन्य आवर्ती उत्पन्नाचे अधिकार (Other Revenue Earning Rights) प्राधिकरणास देण्यात यावेत.
- (७) सदर कर्जाचा करारनामा करणे महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळास बंधनकारक राहील. करारनामा केल्यानंतर कर्जाची रक्कम वितरीत करण्यात येईल.
- (८) कर्ज करारनामा करण्यापूर्वी महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाने ज्या बँकेत त्यांचे खाते आहे त्याच बँकेत महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ व प्राधिकरण यांच्या संयुक्त नावांवर निलंब लेखा खाते (Escrow Account) उघडणे आवश्यक राहील. सदर खात्यामध्ये दर दिवशी ठराविक रक्कम महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळास जमा करणे बंधनकारक राहील. सदर खात्यातून प्राधिकरणाचे कर्ज परतफेड व व्याज भरणा व्यतिरिक्त प्राधिकरणाच्या पूर्वी लेखी परवानगीशेवाय पैसे काढता येणार नाहीत.
- (९) सदर कर्जाची परतफेड विहित मुदतीत न झाल्यास मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम ४४ अन्वये कर्ज वसुलीचे अधिकार प्राधिकरणाला असतील.
- (१०) महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाच्या संचालक मंडळामध्ये प्राधिकरणाच्या महानगर आयुक्तांचा समावेश करण्यात यावा.
- (११) प्राधिकरणाचा निधी हा मुंबई महानगर प्रदेशातील प्रकल्पांकरीता कर्जरूपाने घावा अशी तरतुद प्राधिकरणाच्या अधिनियमात असल्याने, प्राधिकरणाने दिलेले कर्ज, मुंबई महानगर प्रदेशातील प्रकल्पांकरीताच / प्रकल्पांच्या कर्जाकरीताच वापरण्यात यावे.
- (१२) महामंडळाने पुढील प्रकल्प हाती घेताना प्राधिकरणाच्या कर्जाच्या व्याजासह परतफेडीची तरतुद प्रथम लेख्यामध्ये करण्यात याची.

(१३) प्राधिकरणाच्या कर्जातून ज्या प्रकल्पाना अर्थसहाय्य होईल, त्या प्रकल्पातून मिळणारे उत्पन्नाचे स्वोत महामंडळाने परस्पर गहाण / तारण ठेऊ नयेत.

(१४) महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाने प्राधिकरणाचे संपूर्ण कर्ज व्याजासह परत केल्याशिवाय त्यांना आणखी निधी देण्यात येणार नाही.

“असाही ठराव करण्यात येत आहे की, वरील ठरावाची अंमलबजावणी करण्यासंबंधी आवश्यक ती पुढील सर्व कार्यवाही करण्यास तसेच कर्ज करारनामा करण्यास महानगर आयुक्त यांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यात येत आहे.”

बाब क्र.२० : तेल व नैसर्गिक वायू महामंडळ (ONGC) यांची वांद्रे-कुर्ला संकुलातील “जी” ब्लॉकमधील 'सी-८' आणि 'सी-१३' ह्या त्यांना अगोदर वाटप करण्यात आलेल्या भूखंडाच्या बदल्यात 'सी-६९ए' आणि 'सी-६९बी' या भूखंडाच्या वाटपाबाबत.

२०.१ या प्रस्तावाबाबत माहिती देताना महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, तेल व नैसर्गिक वायू महामंडळास कार्यालयीन वापरासाठी वांद्रे-कुर्ला संकुलाच्या “जी” ब्लॉकमधील भूखंड क्र.सी-१३ हा ७,९३९.९५ चौ.मी. इतके क्षेत्रफळ असलेला व त्यावर १४,२६२.३० चौ.मी. इतके कमाल बांधकाम क्षेत्रफळ उपलब्ध असलेला भूखंड रु.२५,०००/- प्रति चौ.मी. बांधकाम क्षेत्र या दराने व रु.३५,६५,५७,५००/- या एकूण अधिमूल्याने वाटप केला आहे. त्याचप्रमाणे या महामंडळास कार्यालयीन वापरासाठी वांद्रे-कुर्ला संकुलाच्या “जी” ब्लॉकमधील भूखंड क्र.सी-८ हा ५,९५९.९९ चौ.मी. इतके क्षेत्रफळ असलेला व त्यावर १३,६०० चौ.मी. इतके कमाल बांधकाम क्षेत्र उपलब्ध असलेला भूखंड रु.१,५३,०५४/- प्रति चौ.मी. बांधकाम क्षेत्र या दराने व रु.२०८,९५,३४,४००/- या एकूण अधिमूल्याने वाटप केला आहे. दरम्यान तेल व नैसर्गिक वायू महामंडळाने दिनांक २२ नोव्हेंबर, २००६ रोजीच्या पन्नान्वये 'सी-८' व 'सी-१३' या भूखंडांच्या बदल्यात सी-६९ या एकत्रित भूखंडाची मागणी केली आहे. त्यामुळे सी-८ या भूखंडाचा भाडेपट्टा विलेख व भूखंडाचा ताबा अजूनपर्यंत देण्यात आलेला नाही. बाब टिप्पणीत नमूद केल्याप्रमाणे, 'सी-८' व 'सी-१३' या भूखंडाच्या बदल्यात तेवढ्याच क्षेत्रफळाचे व तेवढेच कमाल बांधकाम क्षेत्र उपलब्ध असलेले 'सी-६९ ए' व 'सी-६९ बी' हे दोन भूखंड दोन

पर्यायानुसार देण्याबाबत प्राधिकरणाने दिनांक ३१ जानेवारी, २००७ रोजीच्या पत्रान्वये तेल व नैसर्गिक वायू महामंडळास देकार पत्र दिले. त्यानुसार दिनांक १५ जून, २००७ च्या पत्रान्वये तेल व नैसर्गिक वायू महामंडळाने प्राधिकरणाच्या देकार स्विकारला आहे. तसेच 'सी-१३' या भूखंडाच्या बदल्यात घावयाच्या 'सी-६९ बी' व 'सी-८' या भूखंडाच्या बदल्यात घावयाच्या 'सी-६९ ए' या भूखंडावर प्राप्त होणा-या बांधकाम पूर्णत्वाचा कालावधी समान होण्यासाठी, बांधकाम पूर्णत्वाचा कालावधी ('सी-१३' भूखंडासाठी) २ वर्षांनी वाढवून मिळण्याकरीता, भाडेपट्टा विलेखातील तरतूदीनुसार, रु.२९.३९ कोटी एवढे अतिरिक्त अधिमूल्य तेल व नैसर्गिक वायू महामंडळाने भरले आहे. त्यानुसार तेल व नैसर्गिक वायू महामंडळाच्या भूखंड वाटपाच्या अदलाबदलीचा प्रस्ताव प्राधिकरणाच्या मान्यतेसाठी सादर करण्यात आलेला आहे.

२०.२ त्यानंतर, बाब टिप्पणीतील प्रस्तावास मान्यता देऊन प्राधिकरणाने पुढील ठराव मंजूर केला :-

ठराव क्र. ११२७ :

“असा ठराव करण्यात येत आहे की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम ३ चे उपकलम (२) तसेच मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण (जमिनीची विलेवाट) विनियम, १९७७ अन्वये प्राप्त झालेल्या अधिकारांचा आणि याबाबत त्यास सहाय्यभूत होणा-या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करून, प्राधिकरण याद्वारे वांद्रे-कुर्ला संकुलाच्या “जी” ब्लॉकमधील प्राधिकरणाच्या ठराव क्र.१०९२ नुसार वाटप करण्यात आलेल्या 'सी-८' भूखंडाच्या बदल्यात तेवढ्याच क्षेत्रफळाचा व तेवढेच कमाल बांधकाम क्षेत्र असलेला क्र.'सी-६९ए' (५९५९.९९ चौ.मी. एवढे क्षेत्रफळ असलेला व त्यावर १३,६०० चौ.मी. इतके कमाल बांधकाम क्षेत्र उपलब्ध असलेला) हा भूखंड, तसेच प्राधिकरणाच्या ठराव क्र.११६ नुसार वाटप करण्यात आलेल्या 'सी-१३' भूखंडाच्या बदल्यात तेवढ्याच क्षेत्रफळाचा व तेवढेच कमाल बांधकाम क्षेत्र असलेला क्र.'सी-६९बी' (७९३९.९५ चौ.मी. एवढे क्षेत्रफळ असलेला व त्यावर १४,२६२.३० चौ.मी. इतके कमाल बांधकाम क्षेत्र उपलब्ध असलेला) हा भूखंड ८० वर्षांच्या भाडेपट्ट्याने, उक्त विनियमाच्या विनियम ७ प्रमाणे तसेच उक्त

विनियमाच्या अन्य अटी व शर्तीनुसार, प्रस्तावित कार्यालयीन इमारत उभारण्यासाठी, तेल व नैसर्गिक वायू महामंडळ (ONGC) यांना वाटप करण्यास मान्यता देत आहे.

“असाही टराव करण्यात येत आहे की, उक्त विनियमाच्या प्रपत्र 'ड' (भाडेपट्टा विलेखाचा नमुना) मध्ये योग्य ते बदल करून याबाबतीत तेल व नैसर्गिक वायू महामंडळ (ONGC) यांच्यासोबत 'सी-८' भूखंडाएवजी 'सी-६९ए' भूखंडाबाबत भाडेपट्टाविलेख करण्यास व 'सी-९३' भूखंडाएवजी 'सी-६९बी' भूखंडाबाबत सुधारीत / दुरुस्ती भाडेपट्टा विलेख करण्यास महानगर आयुक्त यांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यात येत आहे.”

बाब क्र.२९ : वांद्रे-कुर्ला संकुलाच्या "जी" ब्लॉकमधील भूखंड क्र.सी-६३ वर कार्यालयीन संकुल उभारण्यासाठी इंडियन न्यूजपेपर सोसायटीस करावयाच्या भूखंड वाटपाच्या अधिमूल्याबाबत.

२९.९ या प्रस्तावाबाबत माहिती देताना महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, प्राधिकरणाच्या दिनांक ३ फेब्रुवारी, २००६ रोजी झालेल्या ११५ व्या बैठकीतील निर्णयानुसार, इंडियन न्यूजपेपर सोसायटीस वाटप केलेल्या वांद्रे-कुर्ला संकुलाच्या "जी" ब्लॉकमधील क्र.सी-६३ या भूखंडाचे व्यपगत झालेले वाटप पुनरुज्जीवित करताना इंडियन न्यूजपेपर सोसायटीस भूखंड वाटपापोटी आकारावयाच्या अधिमूल्याचा दर किती असावा याबाबत निर्णय घेण्याची विनंती करणारा प्रस्ताव प्राधिकरणाच्या दिनांक १८ मे, २००६ रोजी झालेल्या ११६ व्या बैठकीत सादर करण्यात आला होता. त्यावेळी प्राधिकरणाच्या असे निर्दर्शनास आणण्यात आले होते की, इंडियन न्यूजपेपर सोसायटीस रु.१,५३,०५४/- प्रति चौ.मी. बांधकाम क्षेत्र या दराएवजी रु.४२,५००/- हा पूर्वीचा अधिमूल्याचा दर आकारल्यास प्राधिकरणाचे सुमारे रु.२३० कोटी इतके नुकसान होईल. या पाश्वभूमीवर त्या बैठकीत प्राधिकरणाने असे ठरविले की, पुनरुज्जीवित भूखंड वाटपासाठी आकारावयाच्या दरासंबंधी कायदेशीर बाबी तपासून घेऊन प्राधिकरणास प्रस्ताव सादर करावा. त्यानुसार प्राधिकरणाचे विधि सल्लागार श्री.के.एन.पटेल यांचे कायदेशीर मत

मागविले असता त्यांनी असे नमूद केले की, प्राधिकरणाने इंडियन न्यूजपेपर सोसायटीस संदर्भित भूखंडाचा देकार रु.१,५३,०५४/- प्रति चौ.मी. बांधकाम क्षेत्र या अधिमूल्य दराने घावयास पाहिजे. श्री.पटेल यांचे हे मत नमूद करून प्राधिकरणाने या प्रकरणी शासनाच्या नगर विकास विभागामार्फत न्याय व विधि विभागाचे कायदेशीर मत मागविले. त्यानंतर, शासनाच्या नगर विकास विभागाने महाराष्ट्र शासनाचे अँडव्होकेट जनरल यांचे मत मागविले असता अँडव्होकेट जनरल यांनी असे मत मांडले की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाने त्यांच्या दिनांक ३ फेब्रुवारी, २००६ रोजीच्या बैठकीच्या कार्यवृत्तात नमूद केल्याप्रमाणे शासनाने घेतलेल्या निर्णयाबाबत प्राधिकरणाने मूळ देकाराचा पुनर्विचार करून त्यात काही विशिष्ट अटी व शर्तीसह हेतूपूर्वक सुधारणा केली. हथानुसार मूळ देकारानुसार दिलेला हप्त्याच्या परतफेडीचा कालावधी कमी करून हप्त्यांची संख्या ४ वरुन २ वर कमी करण्यात आली. त्यांनी पुढे असेही नमूद केले की, प्राधिकरणाच्या हया निर्णयात कोणतीही संदिग्धता नसून मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाने भूखंड क्र.सी-६३ बाबत अधिमूल्यामध्ये बदल न करता अधिमूल्य भरण्याचा कालावधी व हप्त्यांची संख्या कमी करण्याचा निर्णय हेतूपूर्वक घेतला आहे असे दिसते. अँडव्होकेट जनरल यांनी दिलेला सल्लग पाहता या विषयावर प्राधिकरणाने योग्य तो निर्णय घ्यावा, असे महानगर आयुक्त यांनी सूचविले.

२१.२ चर्चेनंतर प्राधिकरणाने असे ठरविले की, वांद्रे-कुर्ला अधिसूचित क्षेत्रासाठी वाणिज्य वापरासाठी चट्टक्षेत्र निर्देशांक २.०० ऐवजी ४.०० इतका अनुज्ञेय करण्याबाबतची प्रक्रिया पूर्णत्वाच्या अंतिम टप्प्यावर आहे. या फेरबदलास शासनाची मान्यता मिळाल्यानंतर वाढीव चट्टक्षेत्र निर्देशांक लागू होईल. वरील पाश्वभूमी लक्षात घेता INS यांना नक्की किती जागेची आवश्यकता आहे, याची छाननी करून आयुक्तांनी प्रस्ताव पुढील बैठकीत आणावा, असे ठरले.

बाब क्र.२२ : मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाच्या "ओशिवरा जिल्हा केंद्राच्या" विशेष नियोजन प्राधिकरणाच्या अधिपत्याखातील व मुंबई महानगरपालिकेच्या पी (दक्षिण) विभागातील ओशिवरा येथील स्वामी विवेकानंद मार्ग व पश्चिम द्वृतगती महामार्ग यांना जोडणाऱ्या रस्त्यापैकी ओशिवरा नाला ते पश्चिम रेल्वे मार्ग या ४७२.७८ मी. लांबीच्या रस्त्याच्या भागाच्या प्रमाणशीर संरेखनात (Regular Line) सुधारणा करून या भागाची रुंदी २५.०० मी. वरून ३५.०० मी. करण्याबाबत.

२२.९ या प्रस्तावाबाबत माहिती देताना महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, ओशिवरे येथील स्वामी विवेकानंद मार्ग ते पश्चिम द्वृतगती महामार्ग या सुमारे १२४८ मी. लांबीच्या रस्त्यापैकी स्वामी विवेकानंद मार्ग ते ओशिवरे नाला या सुमारे ८२ मी. लांबीच्या भागात तसेच १८.३ मी. रुंद म्युनिसिपल रस्ता ते पश्चिम द्वृतगती महामार्ग या सुमारे ४६० मी. लांबीच्या भागात रस्त्याची प्रमाणशीर संरेखन रुंदी ३५ मी. इतकी आहे. उर्वरीत भागापैकी पश्चिम रेल्वे मार्ग ते १८.३ मी. रुंद म्युनिसिपल रस्ता या भागातील रस्त्याची प्रमाणशीर संरेखन रुंदी २५ मी. वरून ३५ मी. करण्यासंबंधी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने प्रस्ताव तयार केला आहे. ओशिवरे नाला ते पश्चिम रेल्वे मार्ग या सुमारे ४७२.७८ मी. लांबीच्या उर्वरीत भागाची प्रमाणशीर संरेखन रुंदी २५ मी. वरून ३५ मी. करणे आवश्यक आहे जेणेकरून मुंबई नागरी परिवहन प्रकल्पांतर्गत प्रस्तावित ओशिवरे रेल्वे स्टेशनच्या उत्तरेस रेल्वेवरपूलाचे बांधकाम करणे शक्य होईल. ओशिवरे जिल्हा केंद्रासाठी विशेष नियोजन प्राधिकरण या नात्याने सदर रस्ता मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाच्या अखत्यारीत येतो. या रस्त्याच्या प्रमाणशीर संरेखनाची रुंदी २५ मी. वरून ३५ मी. इतकी करून या रस्त्यावरील प्रकल्पग्रस्तांचे पुनर्वसन करणे व रेल्वेवरपूलांच्या बांधकामासाठी जमीन संपादन करणे इत्यादी कामे प्राधिकरणाने प्राथम्याने करावयाची आहेत. त्यासाठी राज्य शासनाच्या राजपत्रात अधिसूचना प्रसिद्ध करून तसेच वर्तमानपत्रात जाहिर सूचना प्रकाशित करून जनतेकडून सूचना व हरकती मागविण्यात आल्या. जनतेच्या सूचना व हरकती यावर सुनावणी देण्यासाठी एक समिती गठीत केली होती. ओशिवरे नाला ते पश्चिम रेल्वे मार्ग या सुमारे ४७२.७८ मी. लांबीच्या रस्त्याच्या भागाच्या प्रमाणशीर संरेखनामध्ये सुधारणा करून या रस्त्याची रुंदी २५ मी. वरून ३५ मी. अशी वाढविण्याची

शिफारस या समितीने केली आहे. या समितीने अशीही शिफारस केली आहे की, महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगर रचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम १२६ अन्वये जमीनमालकाच्या परस्पर संमतीने जमीनमालकास रक्कम अदा करून कराराद्वारे अथवा जमिनीच्या क्षेत्रफळादाखल तळपृष्ठ निर्देशांक (FSI) किंवा हस्तांतरणीय विकास हक्क (TDR) प्रदान करून भूसंपादन करावे. तसेच हा प्रयत्न अयशस्वी झाल्यास मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ व भूसंपादन अधिनियम, १८९४ यामधील तरतुदांचा वापर करून भूसंपादन करावे अशीही या समितीने शिफारस केली आहे. त्यानुसार, प्रमाणशीर संरेखनामध्ये सुधारणा करण्याचा तसेच भूसंपादन करण्याचा प्रस्ताव प्राधिकरणाच्या मान्यतेसाठी सादर करण्यात आला आहे.

२२.२ त्यानंतर, बाब टिप्पणीतील प्रस्तावास मान्यता देऊन प्राधिकरणाने पुढील ठराव मंजूर केला :-

ठराव झ. १९२८ :

“असा ठराव करण्यात येत आहे की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम १७ चे उपकलम (१) व (२) अन्वये प्राप्त झालेल्या अधिकारांचा आणि याबाबत त्यास सहाय्यभूत होणा-या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करून, प्राधिकरण याद्वारे मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाच्या “ओशिवरे जिल्हा केंद्राच्या” विशेष नियोजन प्राधिकरणाच्या अधिपत्याखालील व मुंबई महानगरपालिकेच्या पी (दक्षिण) विभागातील ओशिवरे येथील स्वामी विवेकानंद मार्ग व पश्चिम द्रुतगती महामार्ग यांना जोडणा-या रस्त्यापैकी ओशिवरे नाला ते पश्चिम रेल्वे मार्ग या सुमारे ४७२.७८ मी. लांबीच्या रस्त्याच्या भागाच्या प्रमाणशीर संरेखनात (Regular line) सुधारणा करून या भागाची रुंदी २५.०० मी. वरून ३५.०० मी. करण्यास तसेच सुनावणी समितीने शिफारस केल्याप्रमाणे महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगर रचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम १२६ अन्वये जमीनमालकाच्या परस्पर संमतीने जमीनमालकास रक्कम अदा करून कराराद्वारे अथवा जमिनीच्या क्षेत्रफळादाखल तळपृष्ठ निर्देशांक (FSI) अथवा हस्तांतरणीय विकास हक्क (TDR) प्रदान करून भूसंपादन करावयास व हा प्रयत्न अयशस्वी झाल्यास मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ व भूसंपादन अधिनियम, १८९४ यांचा वापर करून भूसंपादन करण्यास मान्यता देत आहे.

“असाही ठराव करण्यात येत आहे की, याबाबत अंतिम अधिसूचना प्रसिद्ध करण्यास व आवश्यक ती पुढील सर्व कार्यवाही करण्यास महानगर आयुक्त यांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यात येत आहे.”

बाब क्र.२३ : मुंबई नागरी पायाभूत सुविधा प्रकल्प प्राधान्यक्रम १, २ व ३ मध्ये नवीन कामे घेण्यास मंजूरी देणेबाबत.

२३.१ या प्रस्तावाबाबत माहिती देताना महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, मुंबई नागरी पायाभूत सुविधा प्रकल्पाच्या बृहत योजनेस तसेच त्यामधील कामांच्या प्राथम्यक्रमास महाराष्ट्र शासनाने मान्यता दिलेली आहे. त्यानुसार प्राधान्यक्रम-१ मधील कामांची अंमलबजावणी मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण, बृहन्मुंबई महानगरपालिका, महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ आणि सार्वजनिक बांधकाम विभागामार्फत प्रगतीपथावर आहे. बाब टिप्पणीत नमूद केल्याप्रमाणे, मुंबई नागरी पायाभूत सुविधा प्रकल्पाच्या प्राधान्यक्रम-१ अंतर्गत रु.९० कोटी खर्चाची ५ नवीन कामे, प्राधान्यक्रम-२ अंतर्गत रु.४९० कोटी खर्चाची ९ नवीन कामे व प्राधान्यक्रम-३ अंतर्गत रु.७५ कोटी खर्चाची ६ नवीन कामे अशी एकूण रु.५७५ कोटी खर्चाची कामे समाविष्ट करण्याचा प्रस्ताव प्राधिकरणाच्या मान्यतेसाठी सादर करण्यात आला आहे.

२३.२ चर्चनंतर प्राधिकरणने असे ठरविले की, मुंबई नागरी पायाभूत सुविधा प्रकल्पाच्या प्राधान्यक्रम-१, २ व ३ अंतर्गत नव्याने समाविष्ट करावयाच्या अतिरिक्त कामांसाठी संबंधीत संस्था म्हणजे बृहन्मुंबई महानगरपालिका, महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ व सार्वजनिक बांधकाम विभाग यांचेशी आवश्यकतेनुसार चर्चा करून अशी अतिरिक्त नवीन कामे हाती घेण्यात यावीत.

२३.३ त्यानंतर, बाब टिप्पणीतील प्रस्तावास मान्यता देऊन प्राधिकरणने पुढील ठराव मंजूर केला :-

ठराव क्र. ११२९ :

“असा ठराव करण्यात येत आहे की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम १२ चे उपकलम (१) चे पोट-कलम (ड) व (आय) अन्वये प्राप्त

झालेल्या अधिकारांचा आणि त्याबाबत त्यास सहाय्यभूत होणा-या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करून, प्राधिकरण याद्वारे मुंबई नागरी पायाभूत सुविधा प्रकल्पांची अंमलबजावणी करण्यासाठी प्राधान्यक्रम - १,२ व ३ अंतर्गत नव्याने प्रस्तावित केलेली एकूण रु.५७५ कोटी खर्चाची खालील कामे हाती घेण्यास तसेच यासाठी मंजूर अर्थसंकल्पातील तरतुदी योग्य त्या फेरबदलासह वापरण्यास मान्यता देत आहे :-

अ.क्र.	रस्त्यांची नावे	लांबी (कि.मी.मध्ये)	प्रस्तावित खर्च (रु.कोटी)
पहिल्या टप्प्यात समाविष्ट असलेल्या कामांची यादी			
१.	आरे कॉलनी रस्ता	७.००	४९.९६
२.	टाटा रिसिव्हींग स्टेशन ते गोरेंगांव मुळुंड जोडरस्त्याच्या जंकशनपर्यंतचा रस्ता	५.२०	२३.३०
३.	वडाळा ट्रक टर्मिनल रस्ता	२.००	९.६८
४.	आरसी मार्ग - घाटकोपर रेल्वे स्थानक ते व्हीएन पुरव मार्गपर्यंत	३.००	२९.००
५.	पश्चिम द्रुतगती महामार्गपासून ते कोले कल्याण युनिव्हर्सिटी कॅम्पस रोड	९.६०	२.२४
दुसऱ्या टप्प्यात समाविष्ट असलेल्या कामांची यादी			
६.	वडाळा भारवाहक तळ परिसरात विकास आराखडयाचा अस्तित्वात नसलेला रस्ता, आंतरराज्य बस स्थानक आणि आणिक बस आगाराकरीता तरतुद	७.००	३९.२०
७.	पादचारी भूयारी मार्ग / पादचारी वरपूल १८		६३.७०
८.	पोईसर रोड (पश्चिम द्रुतगती महामार्गपासून ते लिंकिंग रोडपर्यंत	२.००	९.६६
९.	पश्चिम द्रुतगती महामार्गपासून (सांताकुळ-चेंबूर जोडरस्त्याचे जंकशन) ते पश्चिम रेल्वे स्थानकाजवळील चर्चरोड	०.४०	३.२२
१०.	एअर पोर्ट ते पश्चिम द्रुतगती महामार्गपर्यंतचा सहार रस्ता (चौपदरी उन्नत रस्ते)	३.००	९९२.०५
११.	लोखंडे मार्ग	१.५	६.३०
१२.	वामन तुकाराम मार्ग ते सीएसएलआर जोडरस्त्यापर्यंतचा रस्ता देवनारच्या मागे	२.००	८.९६
१३.	व्ही.एन.पुरव मार्ग-(अ) सुमननगर ते पांजरपोळ सर्कल (ब) पांजरपोळ सर्कल ते भाभा अणुसंशोधन केंद्र	३.०० १.४	४४.९० ४.९०
१४.	वांद्रे-कुर्ला संकुल ते सुमननगरच्या पूर्व द्रुतगती महामार्ग येथील रस्ता चुनाभट्टीच्या मागे	२.५	३८.६४
तिसऱ्या टप्प्यात समाविष्ट असलेल्या कामांची यादी			
१५.	सी.रॉक हॉटेलपासून बी.जे.मार्गपर्यंत कार्टर रोडच्या धक्क्याजवळ	१.४	१८.२०
१६.	बेस्ट कोस्ट रोड	५.८६	२६.३२
१७.	फिशरीज इन्स्टिट्यूट ते वर्सोवामधील मालाड मढपर्यंत	३.२९	९२.९८
१८.	स्वामी समर्थ को.ओ.सोसायटी ते एस.व्ही.रोडपर्यंतचा रस्ता	१.४२	९.९९
१९.	वामन तुकाराम पाटील मार्ग	२.००	२.००
२०.	चेंबूर-माहूल रस्त्यावरील झामाचौक पासून प्रियदर्शनी (सुमननगर चौकापर्यंतचा रस्ता)	५.००	९५.००
	एकंदर लांबी	६०.४९	५७५.००

मुंबई नागरी पायाभूत सुविधा प्रकल्पाच्या प्राधान्यक्रम - १, २ व ३ अंतर्गत नव्याने समाविष्ट करावयाच्या अतिरिक्त कामांसाठी संबंधित संस्था म्हणजे बृहन्मुंबई महानगरपालिका, महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ व सार्वजनिक बांधकाम विभाग यांचेशी आवश्यकतेनुसार चर्चा करून अशी अतिरिक्त नवीन कामे हाती घेण्यात यावीत.”

बाब क्र.२४ : वांद्रे-कुर्ला संकुलातील "जी" ब्लॉकमधील उपलब्ध बांधकाम क्षेत्र हे बाजारभावाने भूखंड धारकांना वाटप करणेबाबत.

२४.१ या प्रस्तावाबाबत माहिती देताना महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, वांद्रे-कुर्ला संकुलातील वाणिज्य वापराच्या भूखंडांवरील एकूण अनुज्ञेय बांधकाम क्षेत्रांमधील शिल्लक बांधकाम क्षेत्राचे भूखंडधारकास वाटप करण्यास दिनांक १३ मार्च, २००७ रोजी झालेल्या १९८ व्या बैठकीत प्राधिकरणाने मान्यता दिली. प्राधिकरणाने असेही ठरविले की, वाणिज्य वापरासाठी अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्राचे वाटप करताना त्यासाठी सध्या निविदेद्वारे प्राप्त झालेला सर्वोच्च दर रु.१,५३,०५४/- प्रति चौ.मी. बांधकाम क्षेत्र किंवा प्रत्यक्ष वाटप करण्याचेवेळी प्राधिकरणास निविदेद्वारे प्राप्त झालेला वाणिज्य वापरासाठीच्या अधिमूल्याचा सर्वोच्च दर यापैकी जो अधिक असेल त्या दराने अधिमूल्य आकारावे. त्यानुसार “जी” ब्लॉकमधील भूखंड क्र.सी-५९ चे वाटपग्राही मे.वाधवा असोशिएट्स यांना त्यांच्या विनंतीनुसार ७,९२६.२७ चौ.मी. इतके वाणिज्य वापरासाठीचे अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्र रु.१,५३,०५४/- प्रति चौ.मी. बांधकाम क्षेत्र या अधिमूल्याच्या दराने वाटप केले आहे. तसेच “जी” ब्लॉकमधील भूखंड क्र.सी-३१ व सी-३२ या एकत्रित भूखंडाचे वाटपग्राही श्री.नमन डेव्हलपर्स प्रा.लि. यांना त्यांच्या विनंतीनुसार ४,७२५ चौ.मी. इतके वाणिज्य वापरासाठीचे अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्र रु.१,५३,०५४/- प्रति चौ.मी. बांधकाम क्षेत्र या अधिमूल्याच्या दराने वाटप केले आहे. त्यानुसार “जी” ब्लॉकमध्ये आता एकूण १,३५,२७८.३० चौ.मी. इतके वाणिज्य बांधकाम क्षेत्र वापरण्यास शिल्लक राहिले आहे. महानगर आयुक्त यांनी असेही सांगितले की, वांद्रे-कुर्ला संकुलातील अधिसूचित क्षेत्रासाठी वाणिज्य व निवासी वापरासाठी वाढीव चटई क्षेत्र निर्देशांक लागू करण्यासाठी तसेच चटई क्षेत्र गणनेतून जिने, उद्वाहने इत्यादीच्या क्षेत्राची वजावट लागू करण्यासाठी विकास नियंत्रण नियमावलीमध्ये फेरबदल करण्यास प्राधिकरणाने दिनांक १३ मार्च,

२००७ रोजी झालेल्या ११८ च्या बैठकीत मान्यता दिली आहे. त्यानुसार, फेरबदल करण्याचे सोपस्कार आता पूर्णत्वाच्या अंतिम टप्प्यावर आहेत. शासनाच्या मंजूरीनंतर वाढीव चटई क्षेत्र निर्देशांक लागू होतील. या सर्व बाबी विचारात घेऊन "जी" ब्लॉकमधील भूखंड क्र.सी-५४ वाणिज्य, भूखंड क्र.सी-६६ बहुमजली वाहनतळ व वाणिज्य संकुल तसेच आरजी-१बी क्लब हाऊस व जिमखान्यासाठी या भूखंडासाठी फेब्रुवारी, २००७ मध्ये नोटीसा देऊन सुरु करण्यात आलेली निविदा प्रक्रिया दिनांक ८ मे, २००७ रोजी रद्द करण्यात आली. महानगर आयुक्त यांनी पुढे असेही सांगितले की, सध्या वांद्रे-कुर्ला संकुलाच्या "जी" ब्लॉकमधील एकूण १७ भूखंडधारकांनी त्यांच्या भूखंडांवरील प्रस्तावित विकसनासाठी अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्राची मागणी केली आहे. त्यापैकी १६ भूखंडधारकांचे अर्ज दिनांक १८ एप्रिल, २००७ ते १४ सप्टेंबर, २००७ या कालावधीत प्राप्त झालेले आहेत. उर्वरीत भूखंडधारक "परिणी डेव्हलपर्स प्रा.लि." यांनी त्यांच्या दिनांक ३९ ऑक्टोबर, २००६ च्या अर्जान्वये त्यांच्या सी-३८ व सी-३९ या भूखंडावर २०,००० चौ.मी. इतक्या अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्राची मागणी केली, मात्र त्यानंतर त्यांनी त्यांच्या अर्जाचा पाठपुरावा केला नाही. तसेच त्यानंतर त्यांनी दिनांक १८ जून, २००७ च्या अर्जान्वये अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्राच्या मागणीमध्ये बदल करून ३०,००० चौ.मी. बांधकाम क्षेत्राची मागणी केली तर दिनांक २७ जुलै, २००७ च्या अर्जान्वये त्यांनी १७,००० चौ.मी. इतक्या अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्राची मागणी केली. सध्या "जी" ब्लॉकमधील अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्र विक्रीकरीता उपलब्ध नाही. तथापि, वांद्रे-कुर्ला संकुलातील वाणिज्य वापराकरीता अनुज्ञेय चटईक्षेत्र निर्देशांक वाढविण्यास अंतिमत: शासनाची मंजूरी मिळाल्यानंतर अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्र विक्रीकरीता उपलब्ध होईल. तथापि, रु.१,५३,०५४/- प्रति चौ.मी. बांधकाम क्षेत्र हा दर पूर्वीचा असल्यामुळे सध्याचा बाजारभाव जाणून घेण्याच्या उद्देशाने, बाब टिप्पणीत नमूद केल्याप्रमाणे, वांद्रे-कुर्ला संकुलाच्या "जी" ब्लॉकमधील भूखंड क्र.सी-५४, ५५ (एकनित), सी-६६, सी-७० आणि सी-६५ या ४ भूखंडाचे वाटप करण्यासाठी निविदा मागविण्याचे प्रस्तावित आहे. वरील निविदेची प्रक्रिया पूर्ण करून प्राप्त होणा-या सर्वोच्च दराने भूखंड वाटप करण्याचा प्रस्ताव प्राधिकरणास सादर करण्यात येईल. दरम्यान वाढीव चटईक्षेत्र निर्देशांक या क्षेत्रात लागू करण्यास शासनाचीही मंजूरी मिळेल अशी अपेक्षा आहे. शासनाच्या मंजूरीनंतर, वरील ४

भूखंडांचे वाटप करण्यासाठी निविदेद्वारे प्राप्त होणा-या अधिमूल्याच्या सर्वोच्च दराने, बाब टिप्पणीत नमूद केल्याप्रमाणे दिनांक १८ एप्रिल, २००७ ते १४ सप्टेंबर २००७ या कालावधीत अर्ज केलेल्या १६ भूखंडधारकांच्या मागणीनुसार अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्र वाटप करण्यास महानगर आयुक्त यांना प्राधिकृत करण्यात यावे असा प्रस्ताव प्राधिकरणाच्या मान्यतेसाठी सादर करण्यात आला आहे. अशाप्रकारे अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्राचे वाटप केल्यानंतर या वाटपासंबंधीचा तपशील प्राधिकरणाच्या माहितीसाठी सादर करण्यात येईल.

२४.२ चर्चेनंतर प्राधिकरणाने असे ठरविले की, मे.वाधवा असोसिएट्स् यांना त्यांच्या दिनांक ५ ऑक्टोबर, २००६ च्या अर्जानुसार तसेच श्री. नमन डेव्हलपर्स प्रा.लि. यांना त्यांच्या दिनांक ६ ऑक्टोबर, २००६ च्या अर्जानुसार वाणिज्य वापरासाठीचे अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्र रु.१,५३,०५४/- प्रति चौ.मी. बांधकाम क्षेत्र या सध्याच्या अधिमूल्याच्या दराने वाटप केले असल्यामुळे तसेच "परिणी डेव्हलपर्स प्रा.लि." यांचा अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्राची मागणी केलेला मूळ अर्ज दिनांक ३१ ऑक्टोबर, २००६ चा असल्यामुळे "परिणी डेव्हलपर्स प्रा.लि." यांना त्यांच्या दिनांक २७ जुलै, २००७ च्या अर्जात नमूद केल्याप्रमाणे १७,००० चौ.मी. इतके वाणिज्य वापरासाठी अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्र रु.१,५३,०५४/- प्रति चौ.मी. बांधकाम क्षेत्र या अधिमूल्याने वाटप करावे. तसेच बाब टिप्पणीत प्रस्तावित केल्याप्रमाणे "जी" ब्लॉकमधील ४ भूखंडांचे वाटप करण्यासाठी निविदा मागविण्यात याव्यात जेणेकरून सध्याचा बाजारभाव समजेल.

२४.३ त्यानंतर, प्राधिकरणाने पुढील ठराव मंजूर केला :-

ठराव क्र.११३० :

“असा ठराव करण्यात येत आहे की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम ३ चे उपकलम (२) तसेच मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण (जमिनीची विल्हेवाट) विनियम, १९७७ अन्वये प्राप्त झालेल्या अधिकारांचा आणि याबाबत त्यास सहाव्यभूत होणा-या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करून, प्राधिकरण याद्वारे वांद्रे-कुर्ला संकुलाच्या “जी” ब्लॉकमधील भूखंड क्र.सी-३८ व सी-३९ चे वाटपग्राही “परिणी डेव्हलपर्स प्रा.लि.” या भूखंडधारकाच्या विनंतीनुसार त्यांच्या भूखंडावरील प्रस्तावित विकसनामध्ये

१७,००० चौ.मी. अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्र पुढे नमूद केलेल्या अटी व शर्तीसह विकत देण्यास मान्यता देत आहे :—

- (१) सदर अतिरिक्त वाणिज्य वापरासाठीचे बांधकाम क्षेत्र वापरुन इमारती बांधताना त्यामध्ये लागू असलेल्या विकास नियंत्रण नियमावलीच्या सर्व तरतुदींचे पालन करावे लागेल व कोणत्याही बाबीसाठी (उदा.भूखंडाच्या १०% इतकी सोडावयाची मोकळी जागा, वाहनतळाच्या जागा, इमारतीच्या सभोवताली सोडावयाची मोकळी जागा, अग्नीशमन दल अधिकारी यांनी आवश्यक ठरविलेल्या तरतुदी इ.) कोणतीही सवलत देण्यात येणार नाही.
- (२) सदर अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्राचे वाटप "परिणी डेव्हलपम प्रा.लि." यांना करण्यासाठी अधिमूल्याचा दर हा रु.१,५३,०५४/- प्रति चौ.मी. बांधकाम क्षेत्र इतका राहील.

“असाही ठराव करण्यात येत आहे की, सध्याचा बाजारभाव जाणून घेण्याकरीता “जी” ब्लॉकमधील खालील चार भूखंडांचे वाटप करण्यासाठी निविदा मागविण्याच्या प्रस्तावास प्राधिकरण याद्वारे मान्यता देत आहे —

अ. क्र.	भूखंड क्र. (जी ब्लॉक)	जमीन वापर	भूखंड क्षेत्र (चौ.मी.)	अनुज्ञेय बांधकाम क्षेत्र (चौ.मी.)	न्यूनतम दर (रु.प्रति चौ.मी. बांधकाम क्षेत्र)
१.	सी-५४-५५ (एकत्रित)	वाणिज्य	८०७६.३८	२८३००.००	१,५३,०५४.००
२.	सी-६६	बहुमजली वाहनतळ व वाणिज्य संकुल	९०९८३.९८	२०३६६.३६ वाहनतळासाठी ३०५५०.०० वाणिज्य संकुलासाठी एकूण ५०९९६.३६	वाणिज्य संकुलासाठी १,५३,०५४.००
३.	सी-७०	वाणिज्य	७९०७.००	१६४५९.९५	१,५३,०५४.००
४.	सी-६५	कल्चरल सेंटर व वाणिज्य संकुल	९२५००.००	१५०००.०० कल्चरल सेंटर व २५०००.०० वाणिज्य संकुलासाठी एकूण ४००००.००	कल्चरल सेंटर वाणिज्य संकुलासाठी १,५३,०५४.००

“आणखी असा ठराव करण्यात येत आहे की, वरीलप्रमाणे वाणिज्य वापरासाठीच्या निविदेद्वारे प्राप्त होणा-या अधिमूल्याच्या सर्वोच्च दराने व पुढील अटी व शर्तीसह वाणिज्य वापरासाठीचे अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्र खालील भूखंडधारकांच्या मागणीनुसार वाटप करण्यास महानगर आयुक्त यांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

- (१) सदर अतिरिक्त वाणिज्य वापरासाठीचे बांधकाम क्षेत्र वापरुन इमारती बांधताना त्यामध्ये लागू असलेल्या विकास नियंत्रण नियमावलीच्या सर्व तरतुदींचे पालन

करावे लागेल व कोणत्याही बाबीसाठी (उदा. भूखंडाच्या १०% इतकी सोडावयाची मोकळी जागा, वाहनतळाच्या जागा, इमारतीच्या सभोवताली सोडावयाची मोकळी जागा, अग्नीशमन दल अधिकारी यांनी आवश्यक ठरविलेल्या तरतुदी इ.) कोणतीही सवलत देण्यात येणार नाही.

- (२) अशारीतीने वाणिज्य क्षेत्रासाठी अतिरिक्त वाणिज्य वापरासाठीचे बांधकाम क्षेत्राचे वाटप करावयाचे झाल्यास सदर वाटप करताना त्यासाठी प्राधिकरणास निविदेद्वारे स्विकृत झालेल्या वाणिज्य वापरासाठीच्या अधिमूल्याच्या सर्वोच्च दराने अधिमूल्य आकारावे.

अ. क्र.	भूखंडधारकांचे नांव	भूखंड क्रमांक	अजव्यादिनांक	मागणी केलेले अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्र (चौ.भी.)
१.	श्री.नमन हॉटेल्स प्रा.लि.	सी-५७ व सी-५८	१८.०४.२००७	३,४०५.००
२.	एनाम फायनान्शियल कन्सल्टंट प्रा.लि.	सी-२०	०५.०६.२००७	३,७४०.००
३.	जेट एअरवेज (इंडिया लि.)	सी-६८	२५.०६.२००७	१९,६६०.००
४.	इंडियन ऑईल कॉर्पोरेशन लि.	सी-३३	०७.०८.२००७	१,४००.००
५.	आय एन जी ईश्य बँक	सी-१२	३०.०४.२००७	क्षेत्र नमूद केले नाही.
६.	आयसीआयसीआय बँक	सी-२३	०९.०६.२००७	क्षेत्र नमूद केले नाही.
७.	जॅपल फायनान्स लि.	सी-२७	०५.०६.२००७	क्षेत्र नमूद केले नाही.
८.	देना बँक	सी-१०	१९.०६.२००७	क्षेत्र नमूद केले नाही.
९.	ओरिएन्टल बँक ऑफ कॉमर्स	सी-२९	२९.०६.२००७	क्षेत्र नमूद केले नाही.
१०.	मेचर ट्रेडिंग कॉर्पोरेशन	सी-३	२८.०६.२००७	क्षेत्र नमूद केले नाही.
११.	लक्ष्मी फायनान्स अँड लिसिंग कंफनी	सी-२५	१०.०८.२००७	क्षेत्र नमूद केले नाही.
१२.	भारतीय स्टेट बँक	सी-६	०७.०९.२००७	क्षेत्र नमूद केले नाही.
१३.	भारतीय प्रतिभूती और विनियम बोर्ड	सी-४	१६.०७.२००७	क्षेत्र नमूद केले नाही.
१४.	नॅशनल स्टॉक एक्सचेंज ऑफ इंडिया लि.	सी-१	१४.०९.२००७	क्षेत्र नमूद केले नाही.
१५.	ऑईल अँड नॅचरल गॅस कॉर्पोरेशन लि.	-	२०.०६.२००७	क्षेत्र नमूद केले नाही.
१६.	टिसीजी अर्बन इन्फ्रास्ट्रक्चर होल्डीग्ज लि.	सी-५३	२७.०६.२००७	क्षेत्र नमूद केले नाही.

“आणखी असाही ठराव करण्यात येत आहे की, उक्त विनियमाच्या प्रपत्र “ड” (भाडेपट्टा विलेखाचा नमुना) मध्ये योग्य बदल करून याबाबतीत सुधारीत भाडेपट्टा विलेख करण्यास महानगर आयुक्त यांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यात येत आहे.”

बाब झ.२५ : वांद्रे-कुर्ला संकुलातील निवासी वापराच्या भूखंडामध्ये प्राधिकरणाच्ये महानगर आयुक्त व अधिकारी वर्गासाठी निवासी गाळे बांधण्यासाठी तसेच प्राधिकरणाची प्रशासकीय इमारत बांधण्यासाठी मंजूरी देणेबाबत.

२५.१ या प्रस्तावाबाबत माहिती देताना महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, प्राधिकरणातील अधिका-यांसाठी तसेच शासनाच्या इतर विभागातून प्रतिनियुक्तीवर आलेल्या अधिका-यांसाठी प्राधिकरणाकडे पूरेशी निवासस्थाने उपलब्ध नाहीत. सध्यस्थितीत प्राधिकरणामध्ये ७० पेक्षा जास्त वर्ग-१ चे वरिष्ठ अधिकारी कार्यरत आहेत. त्यापैकी कमीत कमी २५ अधिका-यांसाठी सुयोग्य चटई क्षेत्राची व आवश्यक त्या सोयी-सुविधा उपलब्ध असलेली निवासस्थाने बांधण्याचा प्रस्ताव आहे. त्यासाठी वांद्रे-कुर्ला संकुलाच्या "ई" ब्लॉकमधील वाटप न केलेल्या ६ निवासी भूखंडापैकी आर-१३ व आर-१४ या भूखंडांवर सुमारे ४२८० चौ.मी. क्षेत्रफळाची अत्याधुनिक पद्धतीची (Iconic) निवासी इमारत बांधण्याचा प्रस्ताव प्राधिकरणाच्या मान्यतेसाठी सादर करण्यात आला आहे. यासाठी सुमारे रु.६ कोटी इतका खर्च अपेक्षित आहे.

२५.२ महानगर आयुक्त यांनी पुढे असेही सांगितले की, प्राधिकरणाच्या सध्याच्या प्रशासकीय इमारतीची जागा खूपच अपूरी पडते तसेच या प्रशासकीय इमारतीतील काही भाग भाडेतत्वावर अन्य संस्थांना देण्यात आलेला असून सदर जागा त्यांच्याकडून परत मिळण्याचे प्रयत्न यशस्वी होत नाहीत. म्हणून प्राधिकरणासाठी एक अत्याधुनिक पद्धतीची (Iconic) नवीन प्रशासकीय इमारत बांधणे आवश्यक आहे. या दृष्टीकोनातून वांद्रे-कुर्ला संकुलाच्या "ई" ब्लॉकमधील आर-५, आर-६ व आर-१२ या ३ निवासी भूखंडांचा जमीन वापर बदलून या भूखंडांवर प्राधिकरणाची सुमारे ८००० चौ.मी. बांधकाम क्षेत्राची नवीन प्रशासकीय इमारत बांधण्याचा प्रस्ताव प्राधिकरणाच्या मान्यतेसाठी सादर करण्यात आलेला आहे. नवीन प्रशासकीय इमारत तसेच इमारतीच्या सभोवतालच्या परिसराचा विकास, अंतर्गत रस्ते, इतर पायाभूत सुविधा इत्यादीसाठी सुमारे रु.१४ कोटी इतका खर्च अपेक्षित आहे.

२५.३ त्यानंतर, बाब टिप्पणीतील प्रस्तावास मान्यता देऊन प्राधिकरणाने पुढील ठराव मंजूर केला :-

ठराव क्र. ११३१ :

“असा ठराव करण्यात येत आहे की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम ३ चे उपकलम (२) तसेच मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण (जमिनीची विलेवाट) विनियम, १९७७ अन्वये प्राप्त झालेल्या अधिकारांचा आणि याबाबत त्यास सहाय्यभूत होणा-या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करून, प्राधिकरण याद्वारे वांद्रे-कुर्ला संकुलाच्या “ई” ब्लॉकमधील आर-१३ या १३८०.०० चौ.मी. क्षेत्रफळाच्या भूखंडाचा व आर-१४ या १४४०.०० चौ.मी. क्षेत्रफळाच्या भूखंडाचा वापर मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाच्या अधिका-यांसाठी निवासी इमारत बांधण्याकरीता करण्यास मान्यता देत आहे. तसेच या निवासी इमारतीच्या बांधकामासाठी रु.६ कोटी इतक्या अंदाजित खर्चास याद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे.

“असाही ठराव करण्यात येत आहे की, हे प्राधिकरण, महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगर रचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम ४०(१) (सी) अन्वये वांद्रे-कुर्ला अधिसूचित क्षेत्रासाठी नियुक्त विशेष नियोजन प्राधिकरण या नात्याने मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम ३ चे उपकलम (२) अन्वये प्राप्त झालेल्या अधिकारांचा आणि याबाबत त्यास सहाय्यभूत होणा-या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करून, वांद्रे-कुर्ला संकुलाच्या ब्लॉक “ई” च्या मान्यताप्राप्त आराखडयामधील आर-५, आर-६ व आर-१२ या निवासी वापराच्या भूखंडांचा जमीन वापर वाणिज्य असा बदलण्याची प्रक्रिया महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगर रचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम ३७(१) अन्वये सुरु करण्यास याद्वारे मंजूरी देत आहे.

“आणखी असा ठराव करण्यात येत आहे की, हे प्राधिकरण, महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगर रचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम ३७(१) अन्वये प्राप्त झालेल्या अधिकारांचा आणि

याबाबत त्यास सहाय्यभूत होणा-या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करुन याद्वारे वरीलप्रमाणे जमीन वापरात बदल करण्यासंदर्भात जनतेकडून सूचना व हरकती मागविण्यासाठी नोटीस शासकीय राजपत्रात व दोन स्थानिक वर्तमानपत्रांमध्ये प्रसिध्द करण्यास तसेच ती नोटीस प्रसिध्द झाल्याच्या तारखेपासून एक महिन्याच्या आत अशा फेरबदलाबाबत जनतेकडून सूचना व हरकती स्वीकारण्यास मान्यता देत आहे. तसेच महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगर रचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम १३९ अन्वये तसेच मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम ७-अ अन्वये मिळालेल्या अधिकारांचा वापर करुन प्राधिकरण याद्वारे वरील नोटीस प्रसिध्द करण्यास महानगर आयुक्तांस प्राधिकृत करीत आहे.

“आणखी असाही ठराव करण्यात येत आहे की, हे प्राधिकरण, महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगर रचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम १५१(३) अन्वये प्राप्त झालेल्या अधिकारांचा आणि याबाबत त्यास सहाय्यभूत होणा-या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करुन, याद्वारे निदेश देत आहे की, महानगर आयुक्त किंवा महानगर आयुक्तांनी नामनिर्देशित केलेला व वरिष्ठ नियोजकाच्या दर्जप्रेक्षा कमी दर्जा नसलेला अधिकारी, याबाबत आलेल्या सूचना व हरकती यावर विचार करील आणि अशा सूचना व हरकती सादर करणा-या व्यक्तींचे म्हणणे ऐकून घेतल्यानंतर उक्त अधिनियमाच्या कलम ३७(१) अनुसार अंतिम मंजूरीचे पुढील सोपस्कार करण्यासाठी एक अहवाल प्रस्तावित फेरबदलासह महानगर आयुक्तांना सादर करील. तसेच सदर फेरबदलाची वैधानिक कार्यवाही पूर्ण करुन शासनास सदर प्रस्ताव मंजूरीसाठी सादर करण्यात येईल. त्या अनुषंगाने अधिनियमानुसार आवश्यक असलेली सर्व कार्यवाही पूर्ण करण्यासाठी महानगर आयुक्त यांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

“पुढे असा ठराव करण्यात येत आहे की, वांद्रे-कुर्ला संकुलाच्या “ई” ब्लॉकमधील आर-५, आर-६ व आर-१२ या भूखंडांचा जमीन वापर बदलण्यास शासनाने मान्यता दिल्यानंतर सदर ३ भूखंडांचा वापर मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाची नवीन प्रशासकीय इमारत बांधण्यासाठी करण्यास याद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे. तसेच नवीन प्रशासकीय इमारत बांधण्यासाठी तसेच इमारतीच्या सभोवतालच्या परिसराचा विकास, अंतर्गत रस्ते, इतर पायाभूत सुविधा इत्यादीसाठी रु.१४ कोटी इतक्या अंदाजित खर्चास मान्यता देण्यात येत आहे.

“पुढे असाही ठराव करण्यात येत आहे की, वरील ठरावाची अंमलबजावणी करण्यासंबंधी आवश्यक ती पुढील सर्व कार्यवाही करण्यास महानगर आयुक्त यांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यात येत आहे.”

मा.अध्यक्षांच्या परवानगीने चर्चा केलेले इतर विषय

(१) अंधेरी सबवे संबंधात श्री.रविंद्र वायकर, अध्यक्ष, स्थायी समिती, बृहन्मुंबई महानगरपालिका यांनी असे निर्दर्शनास आणून दिले की, वर्सोवा-अंधेरी-घाटकोपर मेट्रो रेल्वे छन्नमार्गाच्या बाजूने जयप्रकाश मार्ग ते अंधेरी-कुर्ला रोड दरम्यान पूर्व-पश्चिम असा उड्डाणपूल बांधण्याचा प्रस्ताव असला तरीही अशा उड्डाणपूलामुळे अंधेरी - सबवे येथील वाहतूकीची समस्या सुटणार नाही. म्हणून अंधेरी - सबवे येथे स्वतंत्र उड्डाणपूल बांधण्याची आवश्यकता आहे. त्यासंबंधात मा.अध्यक्षांनी असे निदेश दिले की, प्राधिकरणाच्या संबंधीत अधिकाऱ्यांनी श्री.वायकर यांच्यासमवेत अंधेरी सबवे येथे प्रत्यक्ष भेट देऊन पाहणी करावी.

(२) श्री.वसंत डावखरे, उपसभापती, विधानपरिषद यांनी अशी सूचना केली की, मंत्रालयातून नवीन प्रशासकीय इमारतीकडे जाताना रस्ता ओलांडण्यास पादचा-यांना खूपच त्रास होतो. म्हणून त्या ठिकाणी खाजगी सहभागाने बांधा, स्वामीत्व घ्या, वापरा व हस्तांतरीत करा या तत्वावर पादचारी वरपूल बांधण्याचा प्रस्ताव प्राप्त झाला आहे. सदर प्रस्ताव “ना हरकत प्रमाणपत्र” मिळण्यासाठी प्राधिकरणाकडे पाठविण्यात आला असून यासंबंधात प्राधिकरणाने तातडीने कार्यवाही करणे आवश्यक आहे. यासंबंधात तातडीने कार्यवाही करावी असे मा. अध्यक्षांनी निदेश दिले.

त्यानंतर, मा.अध्यक्षांचे आभार मानून बैठकीचे कामकाज समाप्त झाले.

*****

(जोडपत्रे १, २ व ३)

मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाची १९९ वी बैठक

दिनांक : २८ सप्टेंबर, २००७

ठराव :

“श्री.रामराव आदिक, माजी उपमुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे दिनांक ३० ऑगस्ट, २००७ रोजी निधन झाले. श्री.आदिक हे दिनांक ५.५.१९७८ ते दिनांक २.९.१९७८ व दिनांक ३०.६.१९८० ते दिनांक १९.९.१९८२ या कालावधीत बृहन्मुंबई जिल्हा नियोजन मंडळाचे अध्यक्ष या नात्याने, दिनांक १४.६.१९८० ते दिनांक १९.९.१९८२ व दिनांक १५.१०.१९८२ ते ०९.०२.१९८३ या कालावधीत वित्त मंत्री म्हणून तसेच दिनांक १०.२.१९८३ ते दिनांक १९.०५.१९८३ या कालावधीत उद्योग मंत्री या नात्याने प्राधिकरणाचे सदस्य होते. तसेच दिनांक १९.९.१९८० ते दिनांक १९.९.१९८२ व दिनांक १०.२.१९८३ ते १९.४.१९८४ या कालावधीत नगर विकास मंत्री या नात्याने प्राधिकरणाचे व त्यावेळच्या स्थायी समितीचे अध्यक्ष होते. या काळात श्री.आदिक यांनी प्राधिकरणाच्या कार्यात व कामकाजात आस्थेने भाग घेतला होता. हे प्राधिकरण, त्यांच्या दुःखद निधनाने फार मोठी हानी झाल्याचे अभिलिखित करीत आहे.

या ठरावाची प्रत दिवंगत श्री.आदिक यांचे कुटुंबियांकडे पाठवून त्यांच्या दुःखात प्राधिकरण सहभागी आहे असे कळवावे.”

*****

मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाची १९९ वी बैठक

दिनांक : २८ सप्टेंबर, २००७

ठ रा व :

“श्री.जे.बी.डिसूझा, शासनाचे माझी मुख्य सचिव यांचे दिनांक २ सप्टेंबर, २००७ रोजी निधन झाले. श्री.डिसूझा हे दिनांक १.१०.१९७६ ते दिनांक ३१.५.१९७७ या कालावधीत शासनाचे मुख्य सचिव या नात्याने प्राधिकरणाचे व त्यावेळच्या स्थायी समितीचे सदस्य होते. या काळात श्री.डिसूझा यांनी प्राधिकरणाच्या कार्यात व कामकाजात आस्थेने भाग घेतला होता. हे प्राधिकरण, त्यांच्या दुःखद निधनाने फार मोठी हानी झाल्याचे अभिलिखित करीत आहे.

या ठारावाची प्रत दिवंगत श्री.डिसूझा यांचे कुटुंबियांकडे पाठवून त्यांच्या दुःखात प्राधिकरण सहभागी आहे असे कलवावे.”

*****

मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाची १९९ वी बैठक

दिनांक : २८ सप्टेंबर, २००७

ठ रा व :

“डॉ.टी.चंद्रशेखर यांनी या प्राधिकरणाचे सदस्य-सचिव व मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाचे महानगर आयुक्त या नात्याने दिनांक ९ जून, २००६ ते दिनांक ३१ जुलै, २००७ पर्यंत केलेल्या कार्याचा मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण गौरवपूर्ण उल्लेख करीत आहे. डॉ.टी.चंद्रशेखर यांना त्यांचा भावी सेवाकाळ उज्वलशील जावो अशी सदिच्छा हे प्राधिकरण व्यक्त करीत आहे.”

*****